

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

POTENCJAŁ GOSPODARCZY POWIATU SZTUMSKIEGO W OPINII PRACODAWCÓW - RAPORT Z BADANIA IŁOŚCIOWEGO

**Opracowanie powstało w ramach projektu:
„Wyprzedzić zmianę – Partnerstwo lokalne
dla rozwoju gospodarczego powiatu sztumskiego”**

Małgorzata Drozd-Garbacewicz
Marta Kononowicz
Joanna Michałowska

Sopot, 2011 r.

SPIS TREŚCI

1. Informacje na temat badania	3
2. Najważniejsze wyniki	5
3. Charakterystyka badanych	8
4. Polityka kadrowa	14
5. Innowacje	29
6. Modernizacje i restrukturyzacje	36
7. Sytuacja ekonomiczna firmy	39
8. Ocena uwarunkowań ekonomicznych powiatu	44
9. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej powiatu	50
10. Atrakcyjność turystyczna w opinii respondentów	56
11. Aneks – kwestionariusz ankiety	59
12. Spis wykresów	74

1. Informacje na temat badania

W marcu 2011 r. przeprowadzono badanie ilościowe wśród pracodawców z terenu powiatu sztumskiego. Badaniem objęto przedsiębiorstwa (prywatne i publiczne), a także – ze względu na charakter powiatu – gospodarstwa rolne. Ankiety przeprowadzono wśród pracodawców, za których uznano również osoby prowadzące jednoosobowo własną działalność gospodarczą lub rolniczą. Osoby te, mimo iż nie zatrudniają pracowników, tworzą miejsca pracy dla samych właścicieli, a w przyszłości – w zależności od rozwoju prowadzonych działalności – potencjalnie mogą tworzyć miejsca pracy dla innych osób.

Badania ilościowe, obok analizy danych zastanych (desk research) oraz przeprowadzonych wcześniej indywidualnych wywiadów pogłębionych, stanowiły ostatni etap diagnozy gospodarczej powiatu przewidzianej w ramach projektu „Wyprzedzić zmianę - partnerstwo lokalne dla rozwoju gospodarczego powiatu sztumskiego”. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki, 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, 8.1.2. Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Badanie przeprowadzono przy użyciu tradycyjnej ankiety papierowej, za pomocą wywiadów bezpośrednich. Próba miała charakter losowo-kwotowy. Na podstawie struktury branżowej z bazy REGON w każdej gminie wylosowano przedsiębiorstwa do badania. Liczba wywiadów z rolnikami została ustalona na podstawie informacji uzyskanych z urzędów miast i gmin o liczbie gospodarstw rolnych w poszczególnych gminach. Po zakończeniu badań okazało się, że konieczna jest nieznaczna korekta uzyskanej struktury. Aby przywrócić właściwe proporcje i reprezentatywność wyników, przed przystąpieniem do analiz zastosowano ważenie zbioru. Ważenie jest standardową techniką polegającą na nałożeniu wskaźników – tzw. wag, większych lub mniejszych od 1. W ten sposób odpowiedzi części respondentów (tych, którzy są w próbie niedoreprezentowani w stosunku do populacji) są „nadwartościowane”, a pozostałych (tych, którzy są nadreprezentowani) – „zmniejszane”.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ostatecznie badaniem objęto 312 pracodawców: 158 przedsiębiorstw i 154 gospodarstwa rolne. Po ważeniu zbioru przedsiębiorcy stanowili 55%, a rolnicy 45% próby.

2. Najważniejsze wyniki

Polityka kadrowa

Na podstawie deklaracji związanych z zatrudnianiem pracowników można przewidywać, że zatrudnienie w powiecie będzie rosło. Aż 40% przedsiębiorstw i 5% gospodarstw rolnych zatrudniło nowych pracowników w ciągu ostatniego roku. Niemal identyczny odsetek badanych ma takie plany na najbliższy rok (odpowiednio 37% vs 5%). Biorąc pod uwagę perspektywę 5-letnią można określić badanych jako optymistów – co drugi uważa, że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie, a co piąty uważa, że będzie rosło. Tylko 2% przewiduje, że w tym czasie będzie ono spadało.

Ważne są powody, dla których badani w ostatnim czasie zatrudniali pracowników. Przede wszystkim wskazano na większą liczbę zamówień, wzrost zapotrzebowania na pracowników w czasie sezonu oraz chęć zatrudnienia osób o lepszych kwalifikacjach. Dopiero na trzecim miejscu znalazło się zatrudnianie związane z rotacją pracowników.

Jednocześnie tylko 16% badanych odnotowało w ostatnim czasie odejścia lub zwolnienia pracowników, a 8% ma w planach zwalnianie pracowników w ciągu najbliższego roku.

Okazuje się, że wiedza i kompetencje pracowników oceniane są na średnim poziomie. Nieco lepiej oceniano pracowników już zatrudnionych niż kandydatów zgłaszających się do pracy. Dla pracodawców nieco bardziej niż konkretna wiedza czy zawód liczą się cechy zatrudnianych pracowników, tj. odpowiedzialność, uczciwość, sumienność, pracowitość i dyspozycyjność. Wśród najczęściej wymienianych zawodów znalazły się zawody z branży budowlanej, handlowej i rolnictwa.

Innowacje

Niemal połowa badanych określiła swoją działalność jako innowacyjną. Podobny odsetek badanych przyznał, że w ciągu ostatnich dwóch lat wprowadził jakąś innowację. Nieco częściej deklarowały to przedsiębiorstwa usługowe i produkcyjne.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Na sfinansowanie innowacji wykorzystywane są głównie środki własne lub kredyty bankowe. Tylko co czwarty badany korzystał w tym zakresie z funduszy unijnych.

Dwie piąte badanych chce wprowadzać innowacje w przyszłości. Najczęściej są to te same przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne, które już wprowadzały innowacje. Co drugi z tych podmiotów będzie oczekiwać wsparcia od administracji samorządowej. Najczęściej miałyby to być wsparcie finansowe, ale również związane z pomocą w zdobyciu funduszy unijnych czy wsparcie doradcze i informacyjne.

Tylko 12% badanych posiada strategię rozwoju w formie spisanej lub ustnych ustaleń. Niestety tylko co dziesiąty badany odczuwa potrzebę posiadania takiej strategii w formie spisanej.

Modernizacje i restrukturyzacje

Co druga firma i niemal 40% gospodarstw rolnych planuje w ciągu najbliższego roku modernizację (głównie firmy usługowe i budowlane). Dotyczy to przede wszystkim zakupu nowych maszyn i urządzeń.

Co dziesiąta badana firma ma w planach na najbliższy rok restrukturyzację. Związane z nią działania najczęściej będą dotyczyły wzrostu zatrudnienia.

Sytuacja ekonomiczna firmy

Tym, co w opinii badanych, wyróżnia ich działalność, jest najczęściej:

- odpowiedni produkt,
- usługi świadczone na wysokim poziomie,
- przystępne ceny,
- doświadczeni pracownicy,
- stosowana technologia.

Aktualną sytuację ekonomiczną firmy badani oceniają na średnim poziomie, ale pozytywnie patrzą w przyszłość. Lepiej oceniono swoją sytuację za rok, a jeszcze lepiej – w perspektywie 5-letniej.

Badani uważają, że obecna koniunktura w Polsce i na świecie miała wpływ na kondycję prowadzonej działalności. Częściej są skłonni przyznać, że był to wpływ negatywny.

Tylko 16% badanych współpracowało z organizacjami branżowymi (w ciągu ostatnich 2 lat). Dotyczyło to głównie wymiany doświadczeń i wprowadzania nowych technologii.

Ocena uwarunkowań ekonomicznych powiatu

Potencjału ekonomiczny powiatu nie został oceniony najlepiej przez badanych pracodawców. Oceny deklarowane we wszystkich branżach pod uwagę przedziałach czasowych nie przekroczyły oceny średniej, którą na 10-stopniowej skali był punkt 5,5. Warto jednak zauważyć, że w stosunku do aktualnej sytuacji, możliwości powiatu w perspektywie rocznej lub 5-letniej oceniano nieco lepiej.

Połowa badanych ocenia politykę gospodarczą władz powiatu na średnim poziomie („ani dobrze, ani źle”). Pozostałe osoby częściej oceniały ją negatywnie niż pozytywnie. Nieznacznie lepiej (choć poniżej oceny średniej) oceniana jest polityka władz gminy w kontekście jej wpływu na sytuację rolników niż przedsiębiorców.

Wśród najczęściej wskazywanych problemów w prowadzeniu działalności, pracodawcy mówili o obciążeniu podatkami i składkami ZUS, biurokracji, słabej infrastrukturze drogowej, braku płynności finansowej i częstych zmianach przepisów. Dogodniejsze rozwiązania finansowe oraz poprawa jakości stanu dróg to elementy, które wskazywano mówiąc zarówno o poprawie sytuacji przedsiębiorców, jak i rolników.

Ocena atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

Do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej powiatu, zdaniem badanych, w największym stopniu przyczyniłaby się poprawa stanu dróg lokalnych. Wśród innych postulatów wskazano (przynajmniej co trzeci badany):

- zapewnienie lepszego połączenia z głównymi trasami,
- inwestowanie w rozwój szpitali, szkół, przedszkoli, itp.,
- konieczność budowy mostu na wysokości Kwidzyna,
- wspieranie rynku zbytu,

- podjęcie działań związanych z poszukiwaniem przedsiębiorców do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Co drugi badany przeciętnie ocenia aktywność władz powiatu w zakresie działalności informacyjno promocyjnej, skierowanej do potencjalnych inwestorów. Oceny pozytywne i negatywne równoważą się (wyraził je co piąty badany).

Atrakcyjność turystyczna w opinii respondentów

Połowa badanych ocenia „bardzo dobrze” lub „raczej dobrze” atrakcyjność turystyczną powiatu. Co piąty badany był odmiennego zdania.

Do największych atrakcji turystycznych zaliczono średniowieczne zamki w Sztumie, Dzierzgoniu i Przezmarku, dziewiętnastowieczną śluzę w Białej Górze oraz pałac Sierakowskich w Waplewie, czy Kamienie Wilhelmińskie. Wskazywano też bardziej ogólnie na lasy, jeziora i rezerваты przyrody, stadniny koni, które mogą zachęcić turystów do odwiedzenia tego regionu. Część badanych mówiła także o ważnych wydarzeniach kulturalnych organizowanych na terenie powiatu, tj. Festiwal Trzech Kultur w Dzierzgoniu i Festiwal Chopinowski w Waplewie.

Zdaniem badanych potrawą regionalną mogłyby zostać pierogi z różnymi nadzieniami lub bigos czy inne potrawy z kapusty.

Wśród działań, które mogłyby podnieść atrakcyjność turystyczną regionu, badani stawiają przede wszystkim na odpowiednią reklamę. Warto też inwestować w dodatkowe atrakcje, np. kino, Aquapark, obiekty sportowe, czy promować turystykę aktywną, którą dzięki walorom przyrodniczym można tu uprawiać. Duży odsetek badanych wskazywał też na konieczność poprawy bazy noclegowej (zarówno hotelowej, jak i w gospodarstwach agroturystycznych) oraz większą dbałość o zabytki i miejsca warte zwiedzenia.

3. Charakterystyka badanych

Gminy

Zgodnie z rozkładem w populacji, 43% badanych pochodziła z miasta i gminy Sztum, 21% z miasta i gminy Dzierzgoń, po 14% z gmin Stary Dzierzgoń i Stary Targ, 7% z gminy Mikołajki Pomorskie. Co drugie zbadane przedsiębiorstwo (52%) było zlokalizowane w mieście lub gminie Sztum, co czwarte – w mieście lub gminie Dzierzgoń, co dziesiąte - w gminie Stary Targ, 7% - w gminie Stary Dzierzgoń, 6% - w gminie Mikołajki Pomorskie.

Wielkość miejscowości

Jedna trzecia badanych jednostek ma swoje siedziby w mieście, a dwie trzecie - na wsi. Na umiejscowienie siedziby w mieście wskazało 54% przedsiębiorstw i 17% gospodarstw rolnych. Na terenach wiejskich zlokalizowane były głównie firmy produkcyjne (62%) oraz budowlane (58%).

Branża

Badane firmy stanowią 55% próby, a gospodarstwa rolne – 45%. Wśród respondentów, którzy prowadzą własną działalność, trzy czwarte to właściciele gospodarstw rolnych, a jedna czwarta – właściciele firm niezwiązanych z rolnictwem. W przypadku firm zatrudniających 1-9 pracowników w ramach umów o pracę, 91% stanowią przedsiębiorstwa, a 9% - gospodarstwa rolne. Zatrudnienie 10 i więcej pracowników miało miejsce wyłącznie w badanych firmach.

Zgodnie ze strukturą populacji firmy przeważały w gminach miejsko-wiejskich: 66% w mieście i gminie Sztum oraz 64% w mieście i gminie Dzierzgoń. W pozostałych powiatach przeważały gospodarstwa rolne: 72% w gminie Stary Dzierzgoń, 62% w gminie Stary Targ, 54,5% w gminie Mikołajki Pomorskie.

Niemal co trzecie badane przedsiębiorstwo (30,5%) działa w branży usługowej, co czwarte (26%) – w handlu, a co piąte (18%) – w budownictwie. Firmy produkcyjne stanowiły 15%, a przedsiębiorstwa z sektora publicznego – 10%.

Zatrudnienie

Nieco ponad połowa badanych (56%), to firmy niezatrudniające pracowników w ramach umów o pracę – są to osoby prowadzące własną działalność gospodarczą. Dotyczy to co czwartej badanej firmy (24%) i niemal wszystkich gospodarstw rolnych (95%). Co czwarty badany na umowę o pracę zatrudnia 1-9 pracowników (44% stanowią firmy, 5% - gospodarstwa rolne), a co piąty - 10 i więcej pracowników (są to wyłącznie przedsiębiorstwa).

Wśród działalności, które nie zatrudniają żadnych pracowników na umowę o pracę dominują firmy usługowe i budowlane. Z kolei największe zatrudnienie (10 pracowników i więcej) deklarują przedsiębiorstwa z sektora publicznego i produkcyjne. Odsetek badanych deklarujących samozatrudnienie jest nieco niższy w gminach miejsko-wiejskich. Natomiast w pozostałych, ze względu na ich rolniczy charakter – jest to dominująca forma prowadzenia działalności.

Przy dalszych analizach oraz wzięciu pod uwagę innych rodzajów umów okazało się, że 5% firm deklarujących samozatrudnienie zatrudnia pracowników w ramach umów cywilnoprawnych (51% to firmy niezatrudniające pracowników ani w ramach umów o pracę, ani w ramach umów cywilnoprawnych). 28% stanowią firmy zatrudniające wyłącznie na umowy o pracę, a 16% - firmy zatrudniające zarówno w ramach umów o pracę, jak i wykorzystujące inne rodzaje umów z pracownikami.

Na zatrudnianie pracowników wyłącznie w ramach umów o pracę wskazywały przede wszystkim firmy handlowe (70,5%). Z zatrudniania wyłącznie na podstawie umów cywilnoprawnych nieco częściej korzystają firmy usługowe (8%). Natomiast korzystanie zarówno z umów o pracę, jak i umów cywilnoprawnych wskazały najczęściej przedsiębiorstwa sektora publicznego (42%).

Gdy przyjrzymy się wyłącznie deklaracjom związanym z zatrudnianiem w ramach umów cywilnoprawnych, okazuje się, że w ciągu ostatniego roku korzystał z nich tylko co piąty pracodawca. 10,5% badanych zatrudniło 1-2 osoby (najczęściej firmy, które na umowę o pracę zatrudniają 1-9 pracowników i firmy usługowe), 6% - 3-9 osób, 4% - 10 i więcej pracowników (w obu przypadkach dominują największe badane firmy oraz te z sektora publicznego).

Podczas badania przeanalizowano również zatrudnienie ze względu na płeć pracowników. Według szacunków respondentów w przypadku umów o pracę odsetek kobiet i mężczyzn jest niemal identyczny – kobiety stanowią średnio 49% a mężczyźni 51% zatrudnionych. Oczywiście są firmy zatrudniające wyłącznie kobiety, lub wyłącznie mężczyzn, ale dla ogółu zatrudnionych odsetki te się równoważą. Mężczyźni przeważają w branży budowlanej (99%), w rolnictwie (75%) i produkcji (66%). W pozostałych branżach większą część załogi stanowią kobiety (sektor publiczny – 74%, handel – 66%, usługi – 60%).

W przypadku samozatrudnienia dominują mężczyźni – stanowią 61% (63% - firmy, 60% - gospodarstwa rolne), a kobiety 39% (37% - firmy, 40% - gospodarstwa rolne).

Również mężczyźni (67%) częściej niż kobiety (33%) są zatrudniani w ramach umów cywilnoprawnych. Kobiety nieco częściej niż mężczyźni zatrudniane były tylko w handlu i sektorze publicznym. W pozostałych badanych branżach dominowało zatrudnianie mężczyzn.

Forma własności

Większość badanych (91%) określiło formę swojej własności jako prywatną. Co dziesiąte badane przedsiębiorstwo działa w sferze publicznej. Dotyczy to przede wszystkim przedsiębiorstw z sektora publicznego (5%), ale deklarują tak również firmy usługowe (3%) i produkcyjne (1%).

Okres działania na rynku

Połowa badanych firm istnieje na rynku nie dłużej niż 10 lat, druga połowa – ponad 10 lat. W przypadku gospodarstw rolnych większość (85%) funkcjonuje od ponad 10 lat. Te istniejące krócej stanowią tylko 15%.

W przypadku przedsiębiorstw działających na rynku do 10 lat, największy odsetek stanowią jednoosobowe działalności gospodarcze (75%). Z takim stażem w powiecie sztumskim działa co drugie przedsiębiorstwo zatrudniające 1-9 pracowników i niemal co trzecie zatrudniające 10 i więcej pracowników. Na krótki okres funkcjonowania na rynku wskazały prawie wszystkie firmy z branży budowlanej (96%). Zaledwie 4% firm z tej branży działa dłużej niż 10 lat. Przynajmniej połowa przedsiębiorstw z pozostałych badanych branż wskazała na posiadanie doświadczenia dłuższego niż 10-letnie: aż 81% przedsiębiorstw z sektora publicznego, 69% produkcyjnych, 55% usługowych i 52% handlowych.

Przychody

Połowa badanych nie potrafiła odpowiedzieć lub odmówiła odpowiedzi na pytanie o przychody za ostatni rok obrotowy (2010). Przychodów za ostatni rok obrotowy częściej nie podały gospodarstwa rolne (59%) niż firmy (41%). Wyniki dotyczące osiągniętych przychodów można przeanalizować wyłącznie dla gmin miejsko-wiejskich, ponieważ w pozostałych gminach odsetek odmów przekroczył 80% (dla miasta i gminy Dzierżgoń wyniósł on 34% a dla miasta i gminy Sztum – 26%) .

Analizując tylko dane dla jednostek, które podały swoje przychody okazuje się, że według deklaracji połowa uzyskała przychody do 50 tys. (38% przedsiębiorstw vs 71% gospodarstw rolnych). 23% badanych wskazało na przychody od 51-100 tys. zł (21% przedsiębiorstw vs 26% gospodarstw rolnych), a 27% na przychody powyżej 100 tys. zł (41% przedsiębiorstw vs 4% gospodarstw rolnych). Nieco wyższe przychody w ostatnim roku obrotowym odnotowały badane firmy i gospodarstwa rolne z miasta i gminy Dzierżgoń niż Sztum:

- do 50 tys. zł: 40% - Dzierżgoń vs 54% - Sztum,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 51-100 tys. zł: 26% - Dzierzgoń vs 21% - Sztum,
- powyżej 100 tys. zł: 34% - Dzierzgoń vs 25% - Sztum.

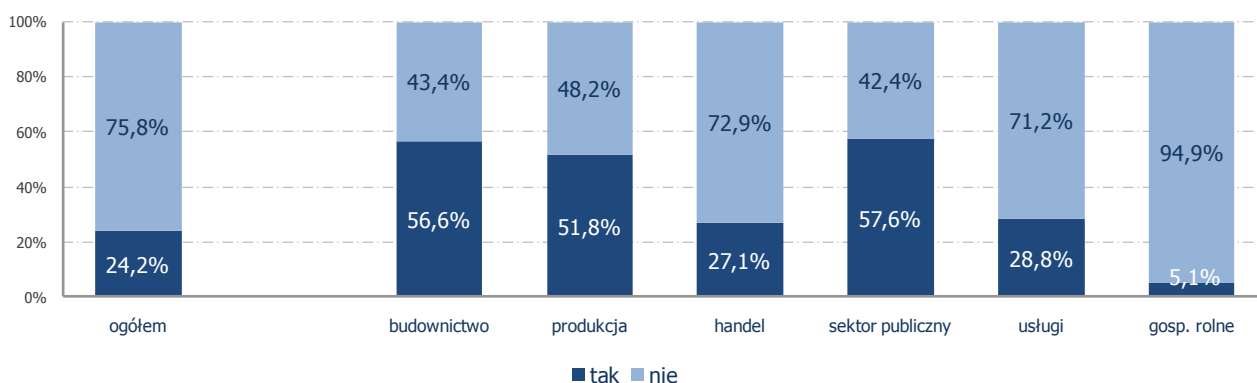
Na przychody powyżej 100 tys. zł najczęściej wskazywały firmy produkcyjne (77%). Dużo rzadziej takimi przychodami mogą pochwalić się reprezentanci pozostałych badanych branż: po 44% - firmy handlowe i firmy z sektora publicznego, po 30% - firmy usługowe i budowlane.

4. Polityka kadrowa

Zatrudnianie i zwalnianie pracowników

Co czwarta badana jednostka deklarowała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy zatrudniła nowych pracowników (na umowę o pracę lub w ramach umów cywilnoprawnych). Dotyczyło to niemal wyłącznie przedsiębiorstw (40%), dużo rzadziej – gospodarstw rolnych (tylko 5%). Wśród firm, które w ostatnim czasie zatrudniały pracowników, znalazły się przede wszystkim przedsiębiorstwa z sektora publicznego, budowlane i produkcyjne (ponad 50% wskazań). Na temat zatrudniania pracowników mówili najczęściej firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników (73%), niż mniejsze (31% - zatrudniające 1-9 pracowników, 5% - samozatrudnienie). O zatrudnianiu pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy częściej mówili respondenci z miasta i gminy Dzierżgoń (38%), niż z pozostałych powiatów (24% - miasto i gmina Sztum, 24% - gmina Stary Targ, 14% – gmina Stary Dzierżgoń, 4,5% - gmina Mikołajki Pomorskie). Zdecydowanie bardziej rozwijały się pod tym kątem przedsiębiorstwa zlokalizowane w miastach niż na obszarach wiejskich (odpowiednio: 40,5% vs 14%), a także te, które osiągnęły największe przychody za ostatni rok obrotowy (69% - przedsiębiorstwa o przychodach powyżej 100 tys. zł vs 23% - przedsiębiorstwa o przychodach 51-100 tys. zł i 7% - przedsiębiorstwa o przychodach 50 tys. zł i niższych).

Wykres 1. Zatrudnianie pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

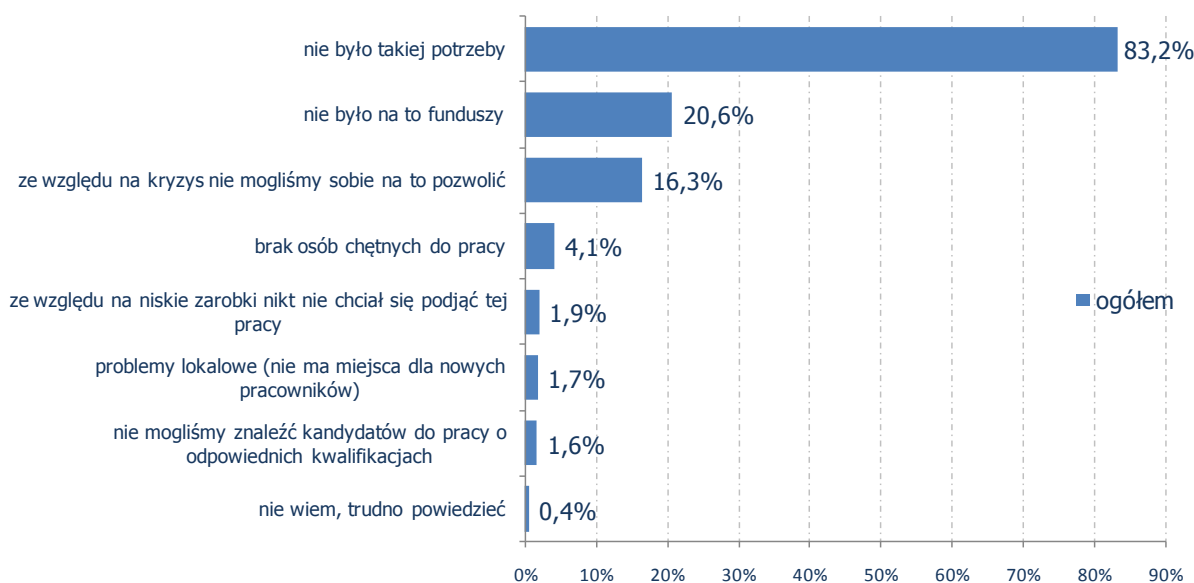

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Respondenci, którzy nie zatrudnili nikogo w ciągu ostatnich 12 miesięcy, **deklarowali najczęściej, że nie było takiej potrzeby (83%)**. Inne powody wymieniano zdecydowanie rzadziej. Co piąty badany przyznał, że przyczynił się do tego **brak funduszy w firmie, 16%** uznało, że przyczynił się do tego **kryzys gospodarczy**. Tylko 4% badanych deklarowało, że nie było osób chętnych do pracy. Rzadko problemem były nieodpowiednie kwalifikacje kandydatów zgłaszających się do pracy (2%), podobny odsetek badanych mówił o zbyt niskich zarobkach na danym stanowisku, co skutkowało brakiem chętnych. Część badanych wskazała też na problemy lokalowe – nie mogą zatrudnić pracowników, bo nie ma dla nich miejsca w firmie.

Wykres 2. Przyczyny niezatrudniania pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Z kolei **do zatrudnienia pracowników przyczynił się wzrost zamówień w firmach, czy prace sezonowe w rolnictwie (40,5%)**. 17% badanych wśród powodów wymieniło chęć zatrudnienia osób o lepszych lub pasujących do profilu firmy kwalifikacjach. 15% wskazało rotację dotychczasowych pracowników – ich odejście do innej pracy. Przedstawiciel co ósmej badanej jednostki przyznał, że wpływ na to miały inwestycje, a co dziesiąty deklarował konieczność zwolnienia pracownika czy pracowników ze względu na niewywiązywanie się z powierzonych obowiązków. Część

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

badanych wskazało także na restrukturyzację, utworzenie nowego działu, linii produkcyjnej, odejście dotychczasowych pracowników ze względu na wyjazdy za granicę lub emeryturę.

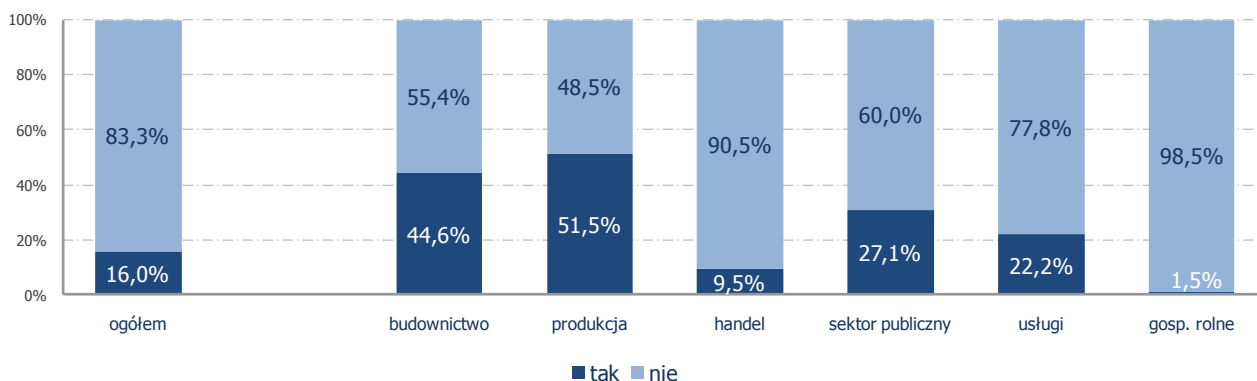
Wykres 3. Przyczyny zatrudniania pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Rzadziej niż zatrudnianie, badani deklarowali odejścia lub zwalnianie swoich pracowników w ciągu ostatniego roku. Dotyczyło to tylko 16% badanych, zdecydowanie częściej firm (28%) niż gospodarstw rolnych (1,5%). Wśród przedsiębiorstw najczęściej o odejściach lub zwolnieniach pracowników mówiły firmy produkcyjne i budowlane, a najrzadziej – firmy działające w handlu. Częściej niż w pozostałych gminach dotknęło to pracodawców z miasta i gminy Dzierzgoń.

Wykres 4. Zwalnianie lub odejścia pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Niestety **najczęściej zmniejszenie liczby pracowników spowodowane było redukcją etatów w firmie**. Co czwarty przedsiębiorca wskazał też, że przyczyny leżały po stronie pracownika (np. zaniedbanie, kradzież, oszustwo), a co piąty – że pracownik znalazł inną pracę bliżej swojego miejsca zamieszkania, lub znalazł lepiej płatną pracę. Co dziesiąty mówił o powodach rodzinnych. Wśród rzadziej wymienianych powodów znalazły się:

- wygaśnięcie umowy o pracę/nieprzedłużenie umowy,
- restrukturyzacja,
- powody zdrowotne,
- brak zbytu na towary, usługi,
- poszukiwanie osób z lepszymi kwalifikacjami,
- chęć dalszego rozwoju zawodowego,
- wyjazd za granicę,
- konflikt w pracy,
- zamknięcie konkretnego działu, linii produkcyjnej w firmie,
- emerytura w wieku ustawowym (60/65 lat).

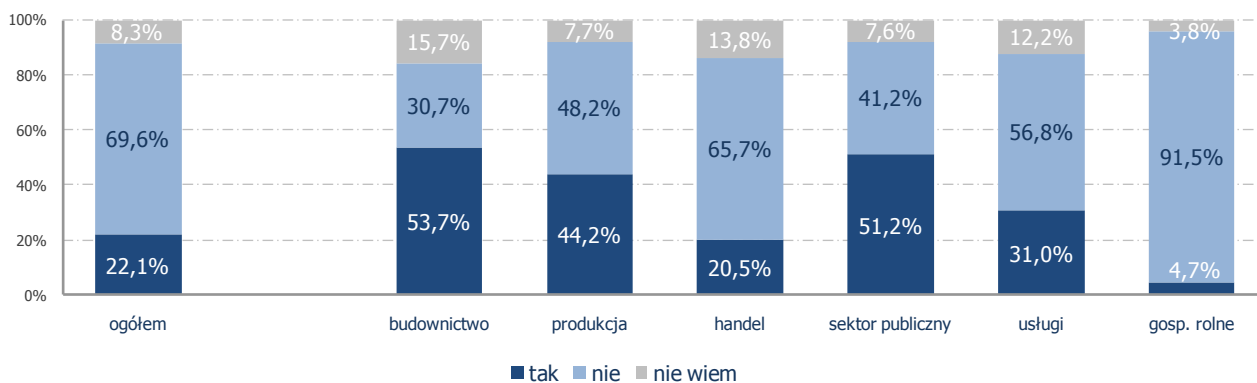
Plany związane z zatrudnianiem i zwalnianiem

Okazuje się, że **co piąty respondent planuje w ciągu najbliższych 12 miesięcy zatrudnienie nowych pracowników** (w pełnym lub niepełnym wymiarze, nie tylko na umowę o pracę), Zdecydowanie częściej wskazywali na to przedstawiciele przedsiębiorstw (37%) niż gospodarstw rolnych (5%). Częściej takie możliwości będą

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

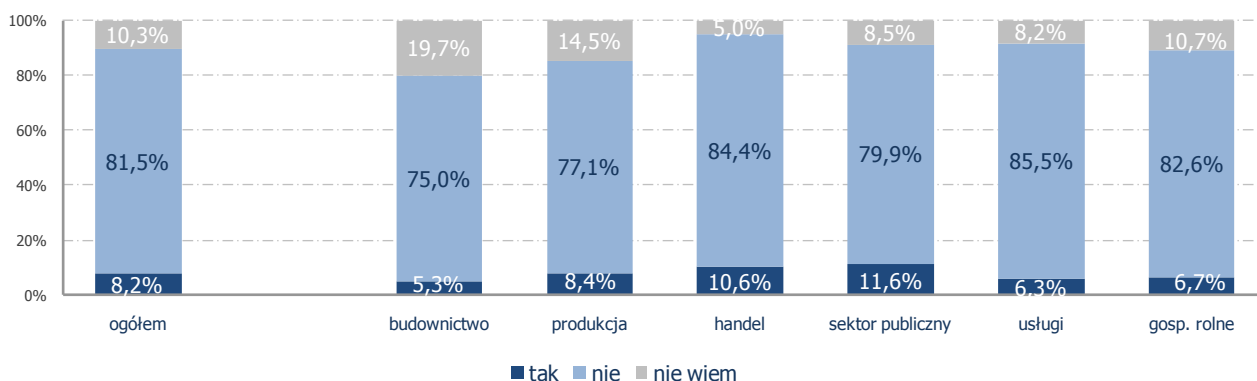
miały firmy zatrudniające 10 pracowników i więcej (54%), niż mniejsze (1-9 pracowników – 31%, samozatrudnienie – 8%).

Wykres 5. Plany zatrudnienia pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

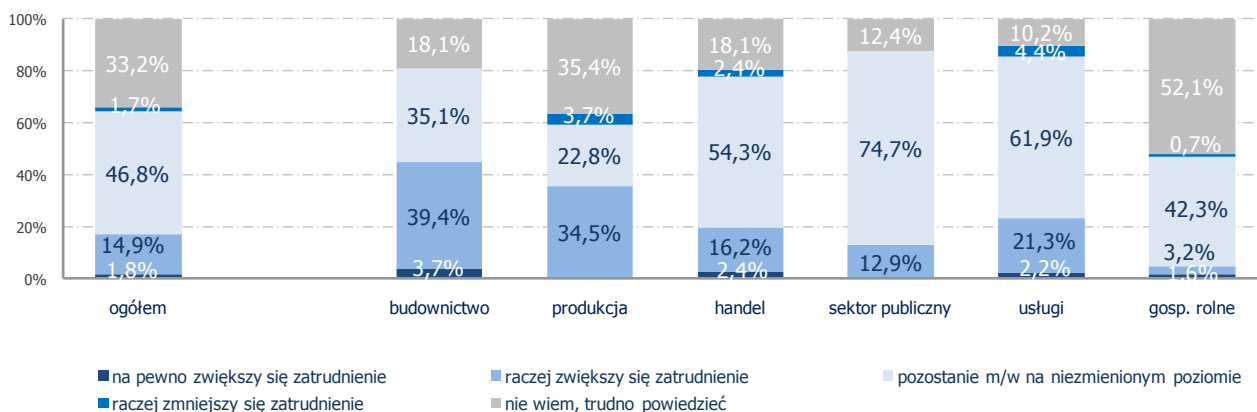
Przedstawiciele badanych firm, którzy aktualnie zatrudniają przynajmniej jednego pracownika (bez względu na formę zatrudnienia), zapytano o to, czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy **planują zwalnianie pracowników. Do takich zamiarów przyznał się co dwunasty badany (8%)**. Najczęściej mówili o tym przedsiębiorcy zatrudniający 10 pracowników i więcej (15%), działający na rynku od ponad 10 lat (10%) oraz przedstawiciele firm z sektora publicznego (12%), handlowych (11%) i produkcyjnych (8%). Nieco częściej takie plany mają badani z obu gmin miejsko-wiejskich z terenu powiatu.

Wykres 6. Plany zwalniania pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Oprócz pytań dotyczących planów na najbliższy rok, pracodawców z powiatu sztumskiego poproszono o podzielenie się informacjami na temat planów na okres 5-letni. Niestety co trzeci badany nie potrafił powiedzieć, jak będzie kształtowało się zatrudnienie w tym czasie (dotyczyło to głównie właścicieli gospodarstw rolnych – 52%; 18% - w przypadku firm). **Co drugi badany deklaruwał, że zatrudnienie pozostanie mniej więcej na tym samym poziomie** (50% - firmy, 42% - gospodarstwa rolne). Pozostałych badanych cechuje raczej optymizm – **niemal co piąty uważa, że zatrudnienie będzie rosło** (26% przedstawicieli firm; 5% - gospodarstw rolnych). Nieliczni uważają, że zatrudnienie będzie się zmniejszać (5% - przedstawiciele firm; 1% - przedstawiciele gospodarstw rolnych). Największy optymizm widać wśród respondentów, którzy już teraz zatrudniają pracowników, a także wśród badanych z miasta i gminy Dzierżgoń.

Wykres 7. Plany kadrowe na najbliższe 5 lat.

Badani, którzy uważają, że zatrudnienie wzrośnie, deklarują, że będzie to średnio o 50% (wykorzystano średnią trymowaną, która nie bierze pod uwagę 5% skrajnie niskich i skrajnie wysokich wartości). Odsetek tych, którzy są zdania, że zatrudnienie będzie spadało, jest dużo mniejszy, a średnie wartości podawane przez respondentów wynoszą 45% (średnia trymowana).

Wynagrodzenia

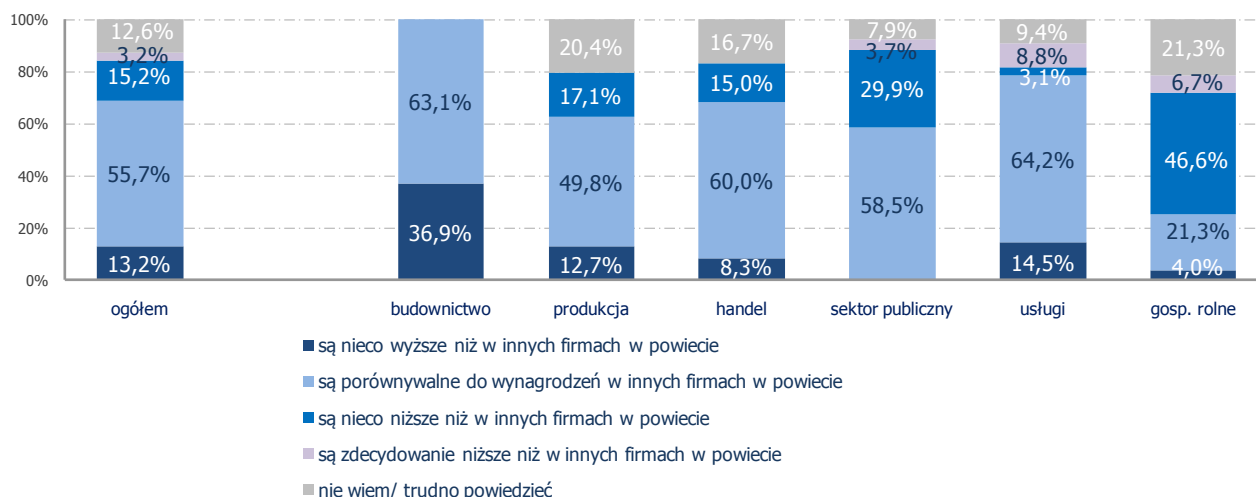
Podmioty z powiatu sztumskiego zatrudniające pracowników szacują, że **przeciętne wynagrodzenia pracowników w ich przedsiębiorstwach są porównywalne do wynagrodzeń w innych przedsiębiorstwach w powiecie sztumskim, ale są**

raczej niższe w porównaniu do podobnych zakładów pracy, zlokalizowanych w innych częściach województwa pomorskiego.

Zdaniem 56% respondentów, zatrudnieni w ich przedsiębiorstwach pracownicy średnio zarabiają mniej więcej tyle samo co w innych miejscach pracy w powiecie, 13% uważa, że oferują pracownikom wynagrodzenia wyższe, a 18% niższe, przy czym najczęściej wybierano odpowiedzi umiarkowane, twierdząc, że zarobki są „nieco wyższe” lub „nieco niższe”. Przedstawiciele gospodarstw rolnych najczęściej szacują, że oferują swoim pracownikom niższe wynagrodzenia (53%), natomiast przedstawiciele firm w większości są zdania, że ich pracownicy zarabiają porównywalnie do innych osób zatrudnionych na obszarze powiatu sztumskiego (60%). O **wyższych niż w innych miejscach pracy zarobkach** najczęściej przekonani są przedsiębiorcy z **branży budowlanej**. Opinie na temat wynagrodzeń w ramach przedsiębiorstw prywatnych oraz publicznych są spójne i generalnie panuje przekonanie, że w powiecie sztumskim w **prywatnych firmach zarabia się nieco więcej**, natomiast w jednostkach **publicznych trochę mniej lub nawet znacznie mniej**.

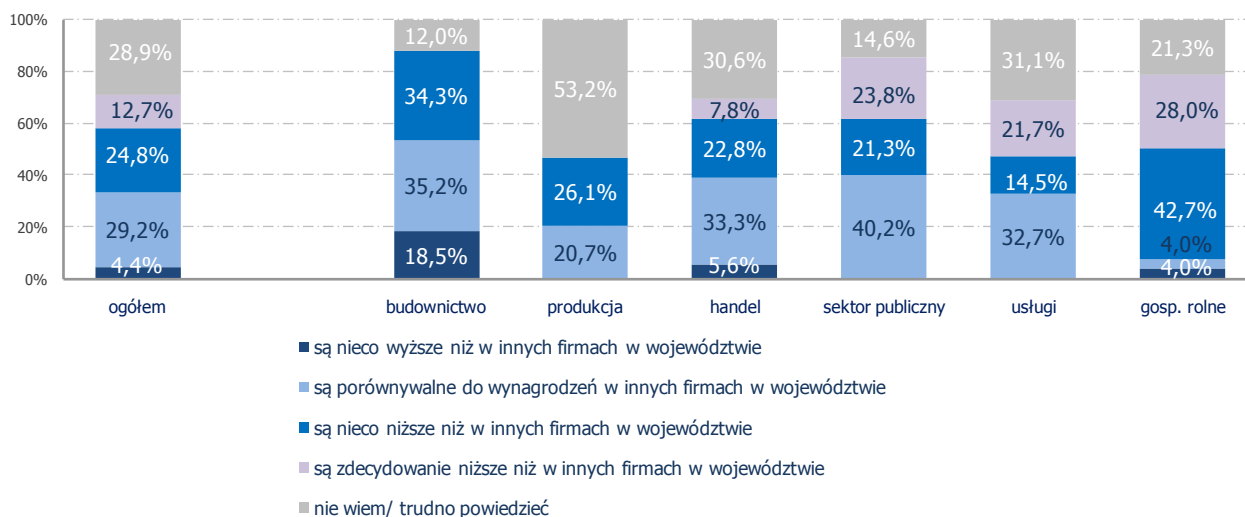
Wykres 8. Szacunkowy poziom wynagrodzeń w porównaniu do innych przedsiębiorstw w powiecie sztumskim.

Oceniając przeciętny poziom wynagrodzeń w danym przedsiębiorstwie z powiatu sztumskiego do sytuacji w podobnych firmach z całego województwa pomorskiego, za

porównywalne uznaje je około 30% tych przedsiębiorców. Tylko 4% z nich szacuje, że ich pracownicy średnio zarabiają nieco więcej niż w innych zakładach pracy w Pomorskiem, natomiast **25% jest zdania, że zarobki te są nieco niższe, a kolejne 13% uważa, że są one dużo niższe**. 29% badanych nie było w stanie dokonać takiej szacunkowej oceny. O swoich przeciętnych zarobkach jako relatywnie niższych niż w podobnych przedsiębiorstwach z województwa pomorskiego zdecydowanie częściej są przekonane gospodarstwa rolne niż firmy (71% vs 34%), znacznie rzadziej szacują także, iż wynagrodzenia te są zbliżone (4% vs 32%). Także w tym przypadku firmy z branży budowlanej najczęściej oceniają, że ich wynagrodzenia są wyższe niż w innych firmach województwa (18%, a w przypadku innych branż odsetek ten nie przekracza 6%). Natomiast przekonanie o dysproporcji wynagrodzeń w ramach przedsiębiorstw prywatnych i publicznych w porównaniu do analogicznych jednostek z całego województwa w tym przypadku nie jest aż tak kategoryczne – odpowiednio 36% i 46% szacuje, że ich zarobki są niższe, a w obu przypadkach około 30% widzi je jako zbliżone.

Wykres 9. Szacunkowy poziom wynagrodzeń w porównaniu do innych, analogicznych przedsiębiorstw z województwa pomorskiego.

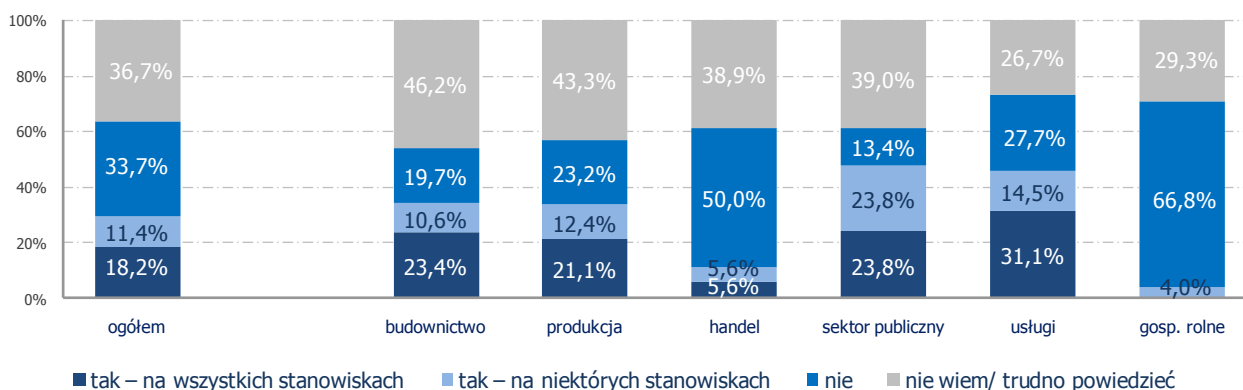

Podwyżki wynagrodzeń pracowników w ciągu najbliższych 2 lat planowane są przez 30% przedsiębiorców z powiatu sztumskiego: 18% przewiduje, że obejmą one pracowników na wszystkich stanowiskach, a 11% – tylko niektórych. Co trzeci badany pracodawca w ogóle nie planuje podwyżek wynagrodzeń, natomiast podobny

odsetek nie jest w stanie tego stwierdzić. **Te podmioty, które przewidują wzrost wynagrodzeń, średnio deklarują ich zmianę o 10%.**

Prawie żadne z badanych gospodarstw rolnych nie zamierza zwiększać płac swoim pracownikom, zdecydowanie częściej plany takie mają firmy (4% vs 32%). W przypadku firm, na podwyżki nie nastawiają się jednak przedsiębiorcy z branży handlowej – przewiduje je tylko co dziesiąty z nich. Natomiast najczęściej deklarowane są przez jednostki działające w branży usługowej oraz w sektorze publicznym (odpowiednio 46% i 48%), przy czym w tym pierwszym przypadku będą one dwukrotnie wyższe niż w drugim. Generalnie firmy prywatne planują wyższe podwyżki niż jednostki publiczne – deklarowany wzrost wynagrodzeń w tych dwóch grupach wyniesie przeciętnie odpowiednio 11% i 5%. Poniesienie wynagrodzeń częściej jest zamiarem podmiotów zatrudniających co najmniej 10 pracowników, a także osiągających przychody powyżej 100 tys. zł, niż tych o mniejszym zatrudnieniu i niższych przychodach. Na poziomie poszczególnych gmin, podwyżki w ciągu najbliższych 2 lat najczęściej deklarują podmioty z miasta i gminy Dzierzgoń (43%), ale także z miasta i gminy Sztum (31%).

Wykres 10. Planowane podwyżki wynagrodzeń w ciągu najbliższych 2 lat.

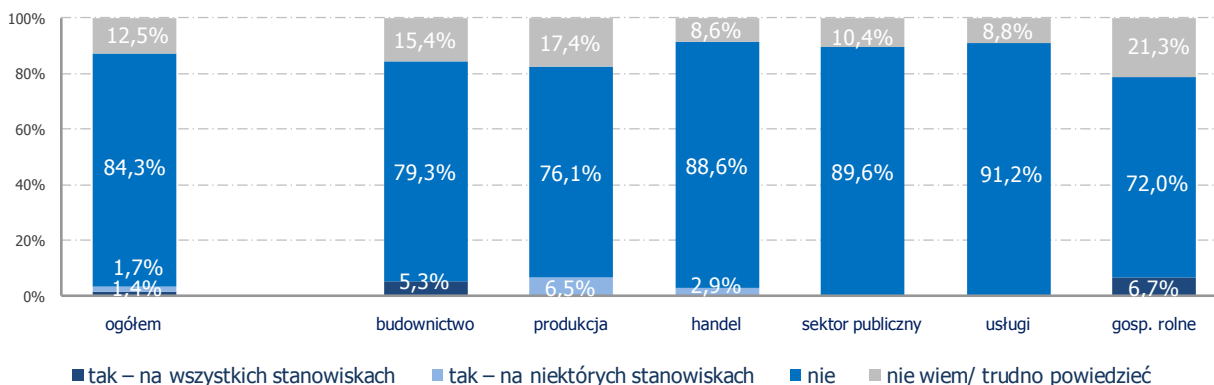
Respondentów zapytano także, czy w ciągu **najbliższych 2 lat planują obniżenie wynagrodzeń załogi**. Zdecydowana **większość, bo aż 84% ma takiego zamiaru, natomiast 13% nie było w stanie przewidzieć** tego z całą pewnością. Załedwie w 2 przedsiębiorstwach planowane jest obniżenie wynagrodzeń na wszystkich stanowiskach, a w kolejnych 2 na części z nich. Poziom zmniejszenia wynagrodzeń jest kwestią

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

indywidualną, jeden z badanych podmiotów planuje obniżyć je o 2%, drugi o 30%, pozostałe dwa nie były w stanie tego określić.

Wykres 11. Planowane obniżki wynagrodzeń w ciągu najbliższych 2 lat.

Ocena pracowników

Wiedza i kompetencje pracowników już zatrudnionych w badanych podmiotach z powiatu sztumskiego **ocenione zostały w badaniu znacznie wyżej niż wiedza i kompetencje kandydatów zgłaszających się do pracy** – odpowiednio na średnim poziomie 3,31 i 2,83 (ocena na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza przyznanie oceny bardzo niskiej, a 5 bardzo wysokiej).

Pracownicy obecnie zatrudnieni w przedsiębiorstwach publicznych postrzegani są jako bardziej kompetentni niż kadra firm prywatnych (średnia 4,17 vs 3,22). Dysproporcja ta jest rzadziej zauważana w przypadku kandydatów zgłaszających się do pracy, aczkolwiek generalnie są to oceny dużo niższe – wiedza i kompetencje osób poszukujących pracy w przedsiębiorstwach publicznych oceniane są na średnim poziomie 3,24, a w przedsiębiorstwach prywatnych – 2,78. Zdecydowanie najgorzej oceniane są osoby zatrudnione w gospodarstwach rolnych (średnia ocena 2,70 dla pracowników dotychczasowych i 2,62 dla kandydatów do pracy).

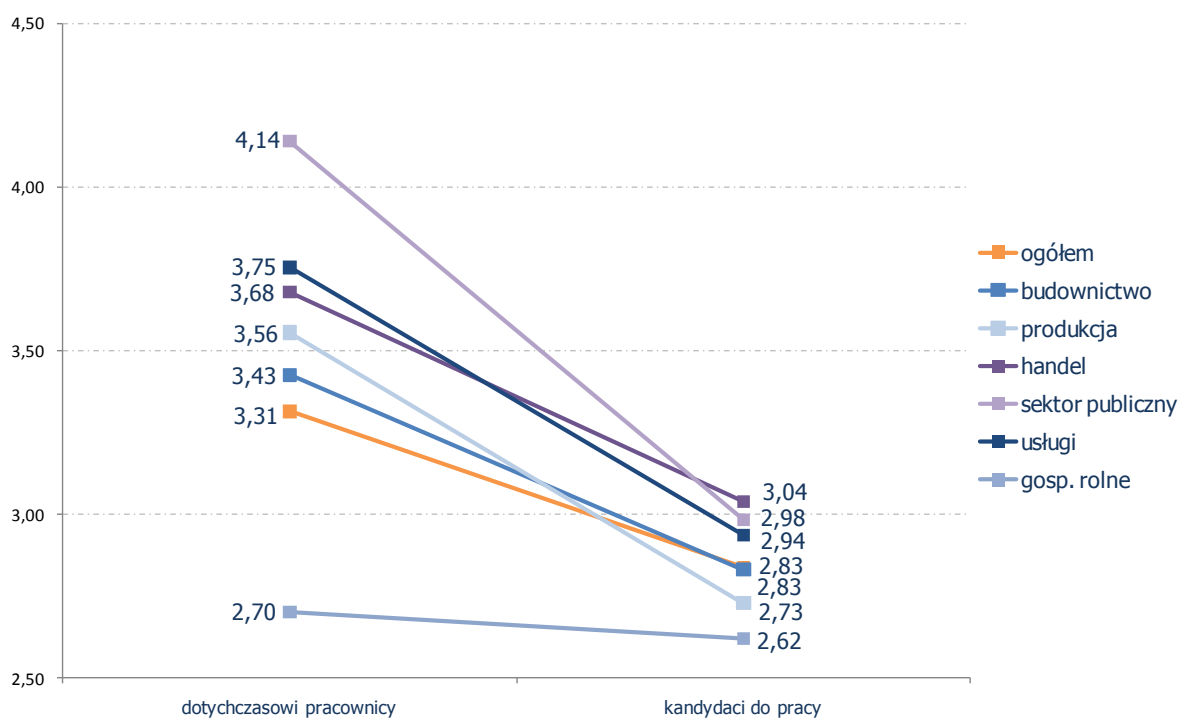
Zauważalna jest także duża rozbieżność w postrzeganiu obecnych oraz potencjalnych pracowników z miasta i gminy Sztum. W porównaniu z innymi obszarami, dotychczasowi pracownicy oceniani są przez badanych najwyżej - na średnim poziomie 3,80 (przy

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ocenach od 3,00 do 3,20 dla pracowników z innych obszarów), natomiast ubiegający się o pracę najniżej - na średnim poziomie 2,58 (2,77 – 3,19 dla innych obszarów).

Wykres 12. Ocena wiedzy oraz kompetencji dotychczasowych pracowników i kandydatów zgłaszających się do pracy (ocena na skali 1-5, gdzie 1- „oceniam bardzo źle”, 5-„oceniam bardzo dobrze”).

Pracodawców i potencjalnych pracodawców z powiatu sztumskiego ogólnie zapytano, jakich pracowników chcieliby zatrudnić, gdyby nie mieli żadnych ograniczeń (finansowych, lokalowych, czy innych). Niemal co czwarty badany stwierdził, że mimo to nie zatrudniłby żadnych pracowników, natomiast respondenci, którzy udzielali innych odpowiedzi, wymieniali zarówno konkretne stanowiska, jak i ważne z ich punktu widzenia umiejętności. Co piąty badany wskazał na takie **cechy, które generalnie charakteryzują dobrego pracownika**, czyli przede wszystkim odpowiedzialność, uczciwość, sumienność, pracowitość, czy dyspozycyjność. Co dziesiąty stwierdził, że najchętniej zatrudniłby osobę **dysonującą pewnym poziomem kompetencji**, doświadczoną, odpowiednio wykształconą, znającą się na swojej pracy. 13% przedsiębiorców zatrudniłoby osoby do prac związanych z budownictwem, w tym cieśli, murarzy, zbrojarzy, elektryków, kafelkarzy, dekarzy czy monterów. Stosunkowo często

wyrażano także chęć zatrudnienia sprzedawców, osób do pracy w branży handlowej (9%) oraz osób do pracy w rolnictwie, zwłaszcza do sezonowej pomocy przy żniwach, czy do obsługi specjalistycznych urzędzeń (8%). Rzadziej wskazywano na chęć zatrudnienia ekonomistów, osób do pracy w księgowości (3%), w gastronomii (3%) czy też na stanowisko psychologa, pedagoga, animatora kultury (3%). Inne, konkretne stanowiska, wskazał łącznie znaczny odsetek badanych (18%), ale każde z nich uzyskało co najwyżej kilka wskazań. Spośród określonych, wymiernych kompetencji, stosunkowo najczęściej pojawiło się zapotrzebowanie na pracowników posiadających prawo jazdy – wspomniało o nim 3% przedsiębiorców.

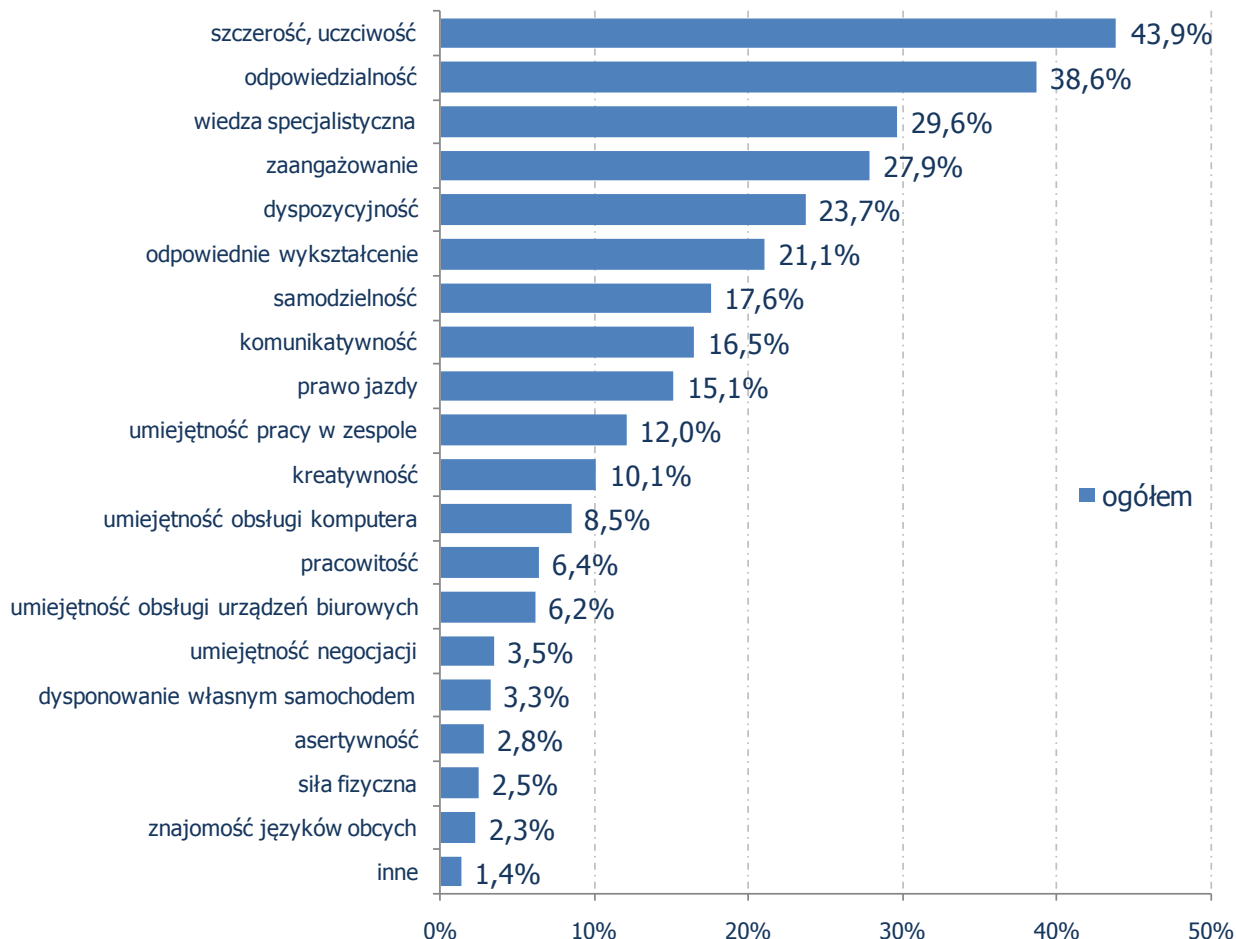
Dla pracodawców bardzo istotne są określone kompetencje i ogólny profil osobowościowy pracownika. Najważniejsze **cechy i umiejętności, którymi powinni wykazać się kandydaci zgłaszający się do pracy** to:

- szczerść, uczciwość,
- odpowiedzialność ,
- wiedza specjalistyczna,
- zaangażowanie,
- dyspozycyjność,
- odpowiednie wykształcenie (odpowiedni poziom lub kierunek).

Przedstawiciele gospodarstw rolnych nieco częściej niż przedstawiciele przedsiębiorstw oczekują od potencjalnych pracowników uczciwości, odpowiedzialności i zaangażowania. Respondenci z firm częściej wskazywali z kolei na wiedzę specjalistyczną kandydatów i ich odpowiednie wykształcenie. Dodatkowo ważna była dla nich samodzielność, komunikatywność i umiejętność pracy w zespole. Na dyspozycyjność wskazał taki sam odsetek przedsiębiorców i właścicieli gospodarstw rolnych.

Wykres 13. Cechy i umiejętności pożądane u kandydatów zgłaszających się do pracy.

Planowane szkolenia

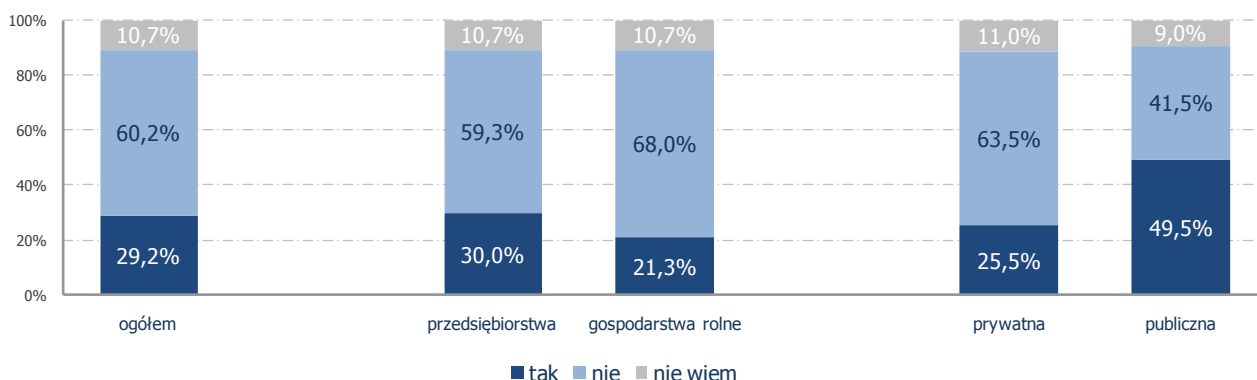
60% badanych, którzy zatrudniają pracowników, nie przewiduje dla nich żadnych szkoleń (oprócz BHP i PPOŻ) w ciągu najbliższych 12 miesięcy, natomiast 29% deklaruje taki zamiar. 11% nie ma jeszcze sprecyzowanych planów w tym zakresie. Plany szkoleniowe wobec swoich pracowników częściej mają firmy niż gospodarstwa rolne (30% vs 21%), a zdecydowanie częściej przedsiębiorstwa publiczne niż prywatne (49% vs 26%). Chęć podnoszenia kwalifikacji swoich pracowników poprzez szkolenia wzrasta wraz z liczbą zatrudnianych pracowników oraz przychodami osiągniętymi w ostatnim roku obrotowym. W przedsiębiorstwach, w których zatrudnionych jest co najmniej 10 osób, a także w tych, które osiągnęły przychód

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

powyżej 100 tys. zł., plany szkoleniowe ma około 45%, podczas gdy w pozostałych przedsiębiorstwach odsetek jest co najmniej dwukrotnie niższy.

Wykres 14. Szkolenie pracowników (inny zakres niż BHP i PPOŻ) w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Przedsiębiorstwa, które w ciągu najbliższych 12 miesięcy zamierzają szkolić swoich pracowników, najczęściej wskazywały na szkolenia z zakresu:

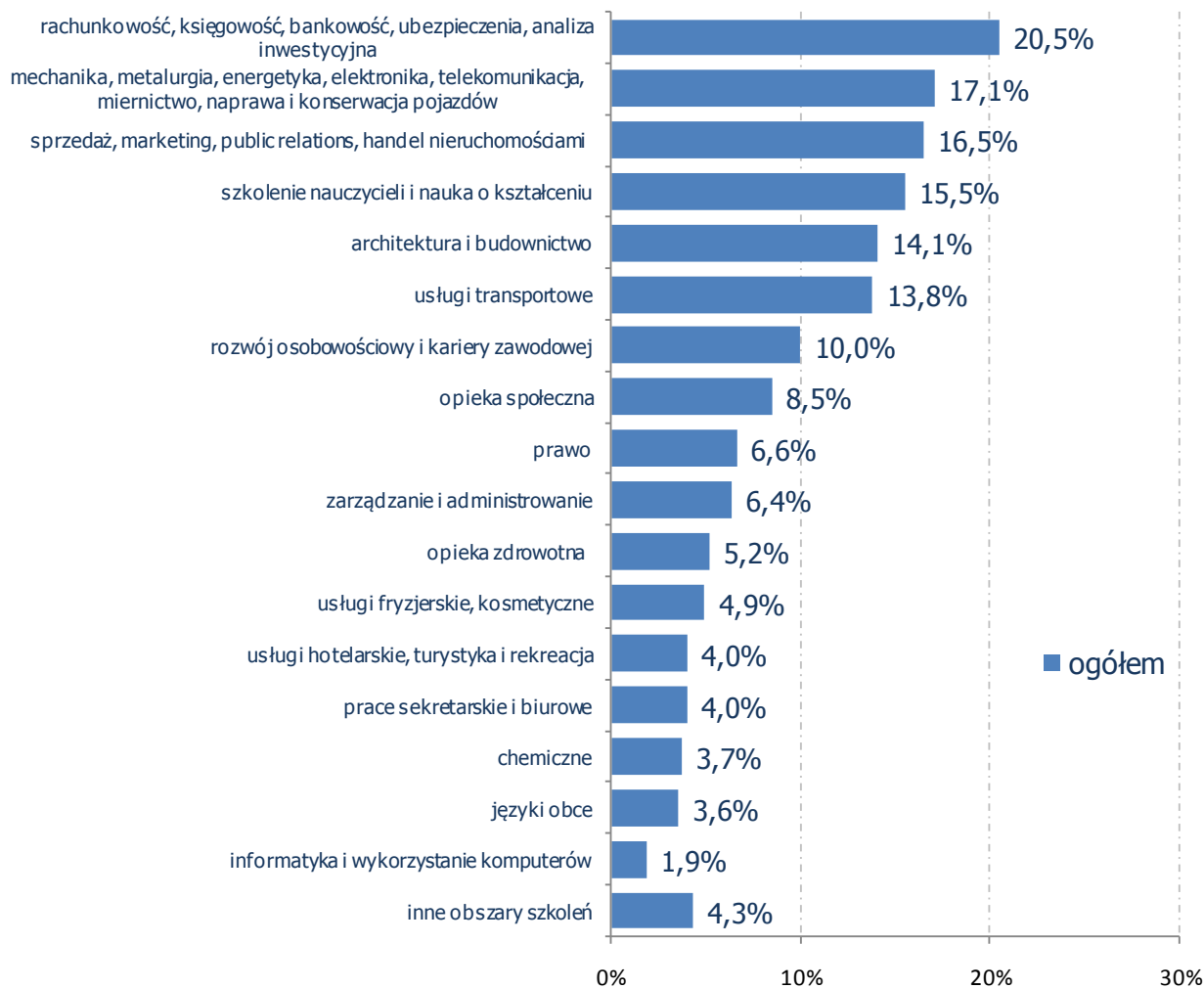
- rachunkowości, księgowości, bankowości, ubezpieczeń, analizy inwestycyjnej,
- mechaniki, metalurgii, energetyki, elektroniki, telekomunikacji, miernictwa, napraw i konserwacji pojazdów,
- sprzedaży, marketingu, public relations, handlu nieruchomościami,
- szkolenia nauczycieli i nauk o kształceniu,
- architektury i budownictwa,
- usług transportowych.

Szkolenia z zakresu **języków obcych oraz informatyki i wykorzystania komputerów znalazły się niemal na samym końcu** – zostały wskazane przez zaledwie kilka osób.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres 15. Szkolenia planowane dla pracowników na najbliższe 12 miesięcy.

5. Innowacje

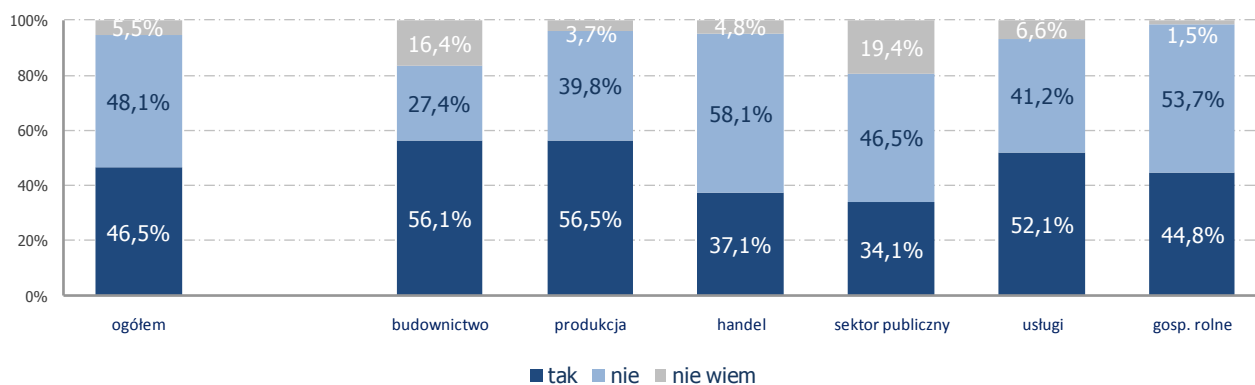
Innowacyjność

Jednym z badanych zagadnień była innowacyjność badanych firm i gospodarstw rolnych z terenu powiatu. Innowacyjność została w badaniu zdefiniowana dosyć szeroko, jako wykorzystywanie zaawansowanych technologii, systemów, wprowadzanie nowych produktów. Za innowacyjne uznano przedsiębiorstwa, które wdrożyły nowy lub znacząco udoskonalony:

- produkt lub usługę, lub
- proces (np. metoda produkcji lub dystrybucji), lub
- nową metodę marketingową, lub
- nową metodę organizacyjną.

Wśród podmiotów gospodarczych z powiatu sztumskiego aż 46,5% określiło swoją działalność jako innowacyjną. Nieznacznie częściej wskazywały na to badane przedsiębiorstwa (48%) niż gospodarstwa rolne (45%). Zdecydowanie częściej deklarowali tak respondenci prowadzący działalność prywatną niż przedsiębiorstwa publiczne (47% vs 36%).

Wykres 16. Określenie swojej działalności jako innowacyjnej.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

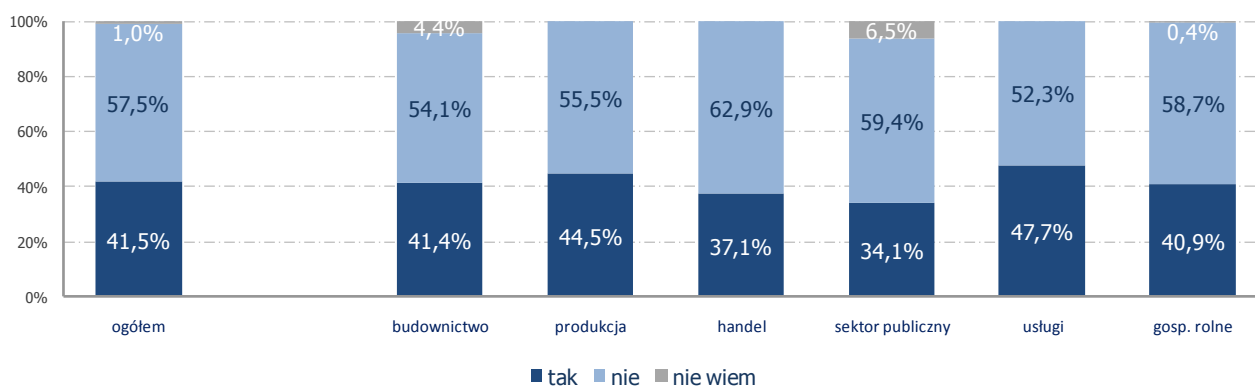
Najczęściej jako innowacyjne były skłonne określić się firmy i gospodarstwa rolne z gminy Mikołajki Pomorskie, przy czym warto pamiętać, że ze względu na proporcjonalny dobór jednostek do badania, odpowiadający strukturze populacji, w tej gminie zbadano najmniej jednostek. W gminach Stary Targ, Stary Dzierzgoń, mieście i gminie Dzierzgoń co druga badana jednostka określiła swoją działalność jako innowacyjną. Najrzadziej miało to miejsce w przypadku respondentów z miasta i gminy Sztum (niemal co trzeci), ale zgodnie z udziałem firm i gospodarstw w populacji, w tej gminie badaniem objęto największą liczbę jednostek.

Niemal taki sam odsetek badanych (41,5%) przyznał, że innowacje (produktowe, technologiczne lub inne) wprowadzono w ciągu ostatnich 2 lat.

Częściej dotyczyło to firm i gospodarstw zatrudniających pracowników – bez względu na rodzaj i formę zatrudnienia (umowy o pracę, cywilno-prawne, zatrudnienie bez formalnej umowy o pracę). Jeśli przyjrzymy się jednostkom zatrudniającym pracowników na podstawie umowy o pracę – zdecydowanie częściej do wprowadzania innowacji w ostatnim czasie przyznały się firmy i gospodarstwa zatrudniające przynajmniej 10 pracowników.

Nieco częściej wprowadzenie innowacji w ciągu ostatnich 2 lat deklarowały przedsiębiorstwa usługowe i firmy zajmujące się produkcją, a rzadziej – przedsiębiorstwa z sektora publicznego i firmy zajmujące się handlem.

Wykres 17. Wprowadzenie innowacji w ciągu ostatnich 2 lat.

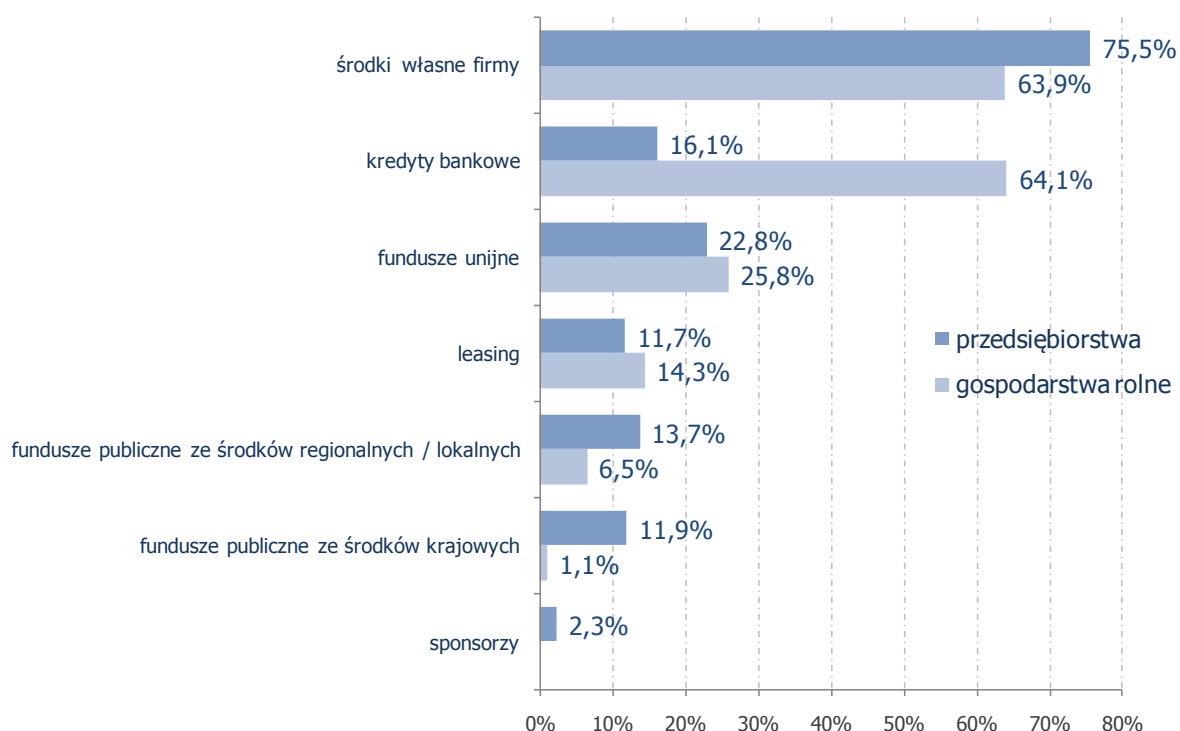

Badani finansują wprowadzane innowacje najczęściej z własnych środków (70%). O połowę rzadziej wskazywano na korzystanie z kredytów bankowych (37%), jeszcze rzadziej – z funduszy unijnych (24%). Część badanych jednostek może sobie pozwolić na działalność innowacyjną dzięki leasingowi (19%), funduszom publicznym ze środków regionalnych, lokalnych (10%) lub krajowych (7%). Kilku respondentów wskazało również na pomoc finansową sponsorów.

Gospodarstwa rolne nieco rzadziej niż przedsiębiorstwa przeznaczają na innowacje środki własne (64% vs 75,5%). Zdecydowanie częściej korzystają za to z kredytów bankowych (64% vs 16%).

Wykres 18. Finansowanie innowacji.

Co motywuje do inwestowania w innowacje? Niemal połowa badanych wskazała na **chęć poprawienia jakości oferowanych wyrobów**, 40% - na **obniżenie kosztów produkcji**, a 30% - **ambicje właściciela firmy**. Co czwarty badany wskazał na konieczność wdrożenia standardów, norm Unii Europejskiej, podobny odsetek – chęć utrzymania się na rynku lub zwiększenia w nim udziału, zdobycie nowego rynku lub

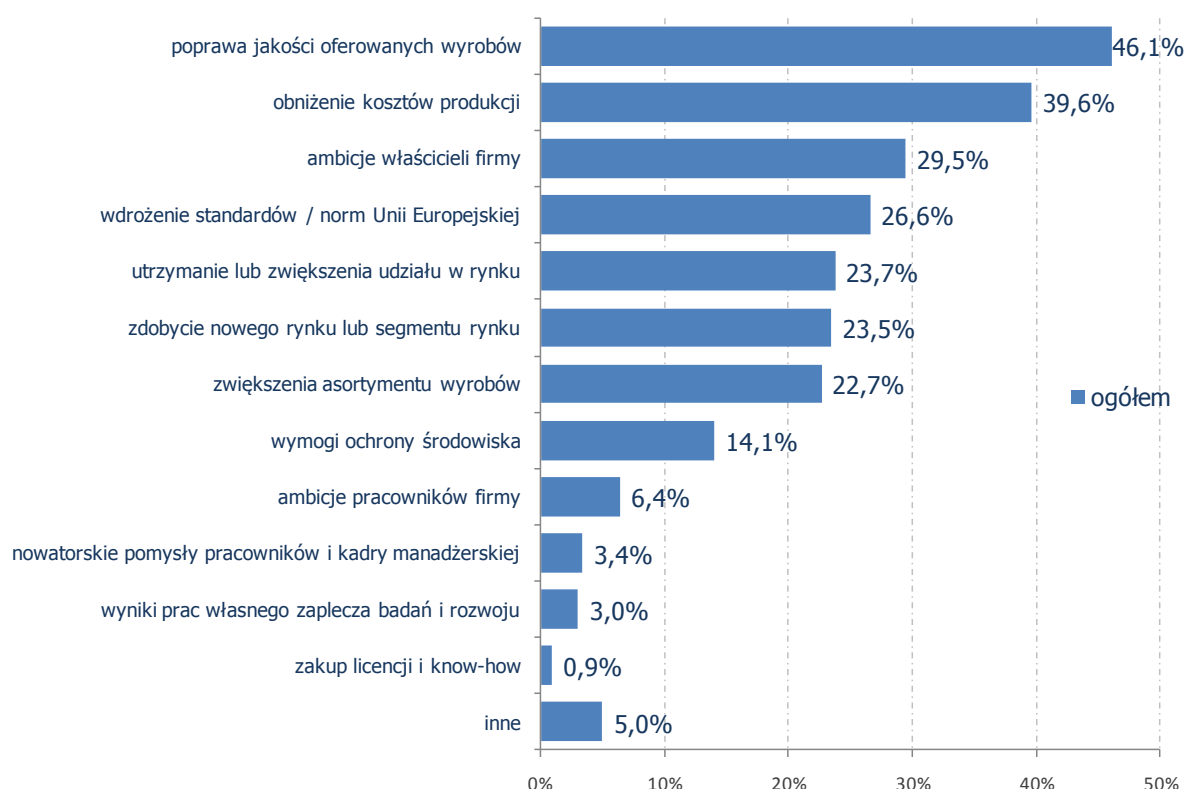

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

segmentu rynku, czy zwiększenie asortymentu wyrobów. Inne powody wymieniane były rzadziej. Znalazły się wśród nich: wymogi ochrony środowiska, ambicje pracowników firmy, nowatorskie pomysły pracowników i kadry menadżerskiej, wyniki prac własnego zaplecza badań i rozwoju, zakup licencji i know-how.

Przedstawiciele przedsiębiorstw częściej wskazywali na motywacje związane z poprawą jakości oferowanych wyrobów, utrzymanie lub zwiększenie udziału w rynku, zdobycie nowego rynku lub segmentu rynku, zwiększenie asortymentu. Z kolei właściciele gospodarstw rolnych częściej mówili o konieczności obniżania kosztów produkcji, ambicjach właściciela, potrzebie wdrożenia standardów Unii Europejskiej i wymogach ochrony środowiska.

Wykres 19. Motywacje do wprowadzania innowacji.

16% badanych, którzy wprowadzili w ostatnim czasie innowacje, deklaruje, że nie miało z tym żadnych problemów. Pozostali najczęściej **mówili o wysokich kosztach innowacji (48%)** i **braku własnych środków na ich finansowanie (42%)**. Co trzeci

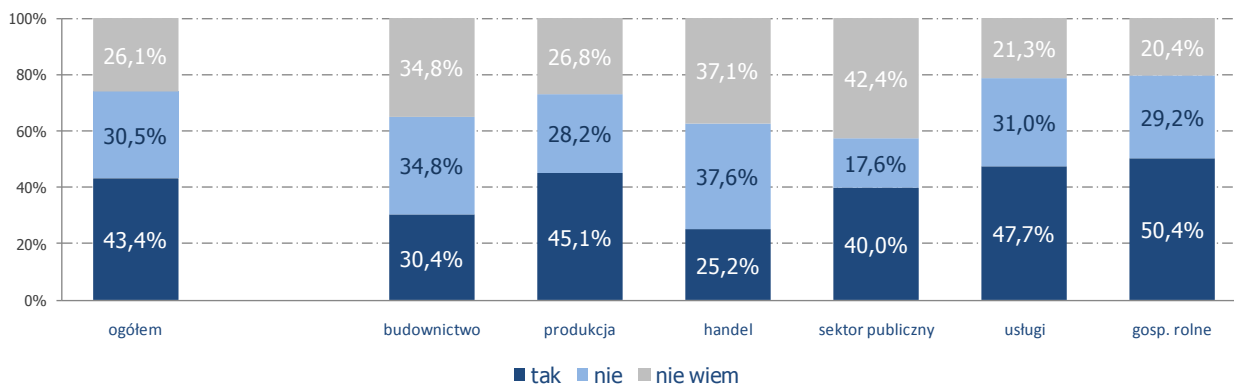
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

badany wskazał też na trudności w zdobywaniu funduszy unijnych i biurokrację, co czwarty – brak wsparcia ze strony urzędników i władz powiatu, a co piąty – niepewność, czy uda się zapewnić rynek zbytu dla produktów i rozwiązań innowacyjnych.

Pozostałych ankietowanych poproszono o wyjaśnienie, dlaczego nie prowadzą działalności innowacyjnej, nie inwestują w innowacje. Co ósma jednostka (przeważnie przedsiębiorstwa) wskazała na brak takiej potrzeby. Inni badani wskazywali na te same bariery, z którymi zetknęły się przedsiębiorstwa innowacyjne. Dla ponad połowy (54%) głównym problemem był brak własnych środków finansowych, dla 40% - wysokie koszty innowacji. Co piąty mówił również o trudnościach w zdobywaniu funduszy z Unii Europejskiej i biurokrację.

43% badanych deklaruje, że zamierza inwestować w innowacje w przyszłości. Co trzeci badany nie ma takich planów, a co czwarty nie potrafił tego określić w dniu badania.

Wykres 20. Plany wprowadzania innowacji w przyszłości.

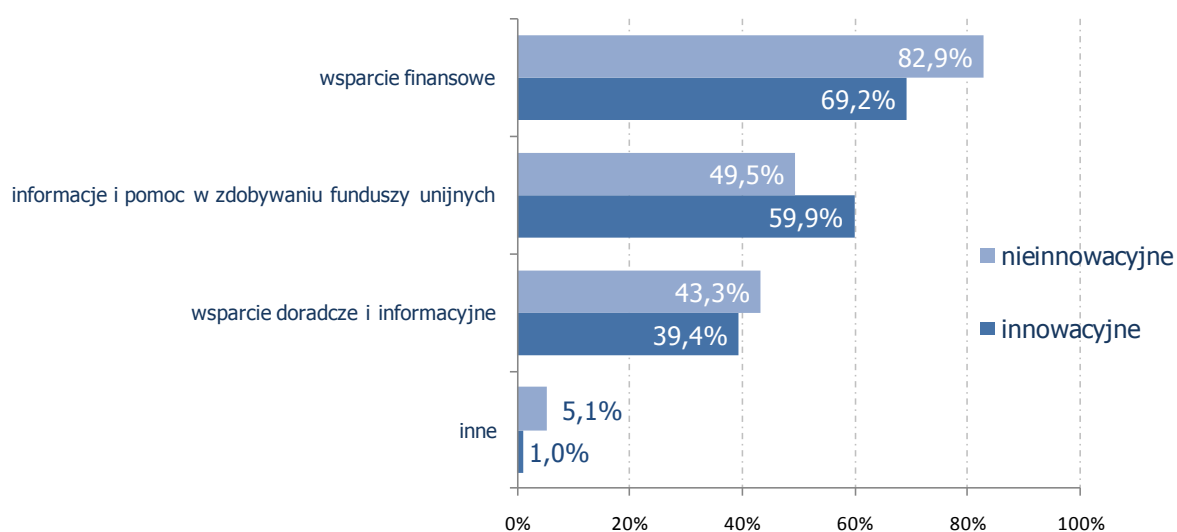
Chęć wprowadzania innowacji skorelowana jest z dotychczasowymi doświadczeniami na tym polu – zdecydowanie częściej plany związane z innowacjami mają firmy i gospodarstwa rolne, które już wprowadzały innowacje (74% vs 22%). Nieco częściej myślą o tym osoby prowadzące własną działalność gospodarczą i niezatrudniające żadnych pracowników niż firmy zatrudniające przynajmniej jedną osobę bez względu na

rodzaj umowy (47% vs 40%), częściej też gospodarstwa rolne niż przedsiębiorstwa (50% vs 38%).

Pozytywne nastawienie do wprowadzania innowacji w przyszłości mają głównie jednostki z gmin Mikołajki Pomorskie, Stary Targ oraz miasto i gmina Dzierżgoń (deklaruje tak przynajmniej połowa badanych).

Co druga badana jednostka deklaruje, że w zakresie inwestycji w innowacje będzie potrzebowała wsparcia od administracji samorządowej (władz gminy, powiatu). Badane jednostki podczas wprowadzania innowacji zdecydowanie najczęściej potrzebują wsparcia finansowego. Dotyczy to szczególnie tych, które nie mają jeszcze takich doświadczeń (82% spośród tych, którzy jeszcze nie wprowadzali innowacji vs 69% wśród obecnie innowacyjnych). Przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne niemające jeszcze doświadczeń we wprowadzaniu innowacji, nieco częściej niż pozostałe oczekują też wsparcia doradczego i informacyjnego (43% vs 39%). Ci, których możemy określić, jako przedsiębiorstwa czy gospodarstwa innowacyjne, częściej wskazywali na oczekiwaną pomoc związaną ze zdobywaniem funduszy unijnych (60% vs 49,5%).

Wykres 21. Oczekiwane wsparcie od administracji samorządowej w zakresie inwestycji w innowacje.

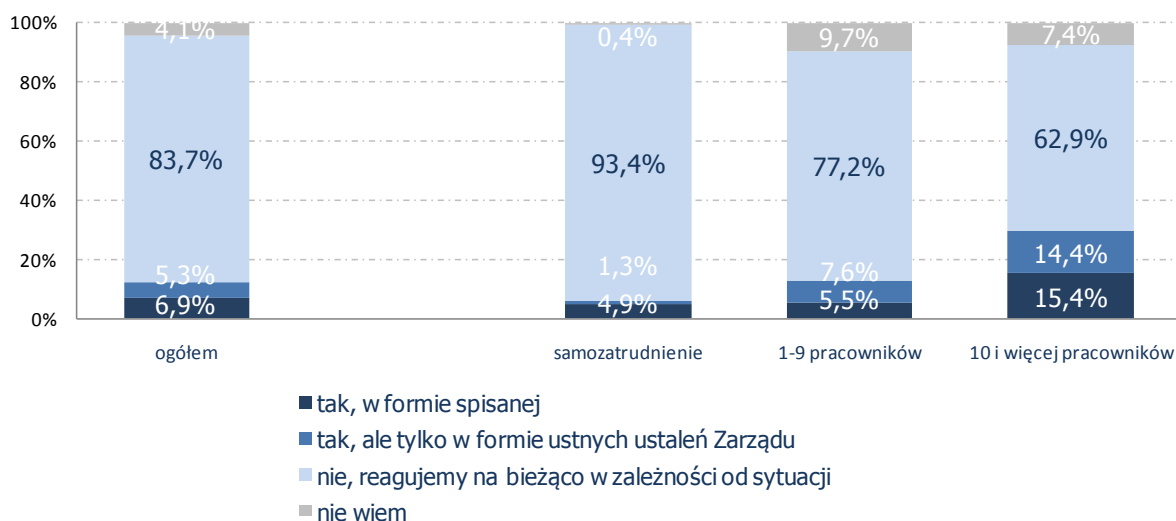

Strategia rozwoju

Okazuje się, że tylko co ósmy badany posiada strategię rozwoju lub inne opracowanie zawierające planowane kierunki działania, sposoby reagowania na zmiany w otoczeniu gospodarczym (7% - w formie spisanej, 5% - w formie ustnych ustaleń Zarządu). Strategię rozwoju zdecydowanie częściej posiadają przedsiębiorstwa zatrudniające przynajmniej 10 pracowników, przedsiębiorstwa z sektora publicznego, a także jednostki zlokalizowane w mieście i gminie Sztum.

Wykres 22. Posiadanie strategii rozwoju.

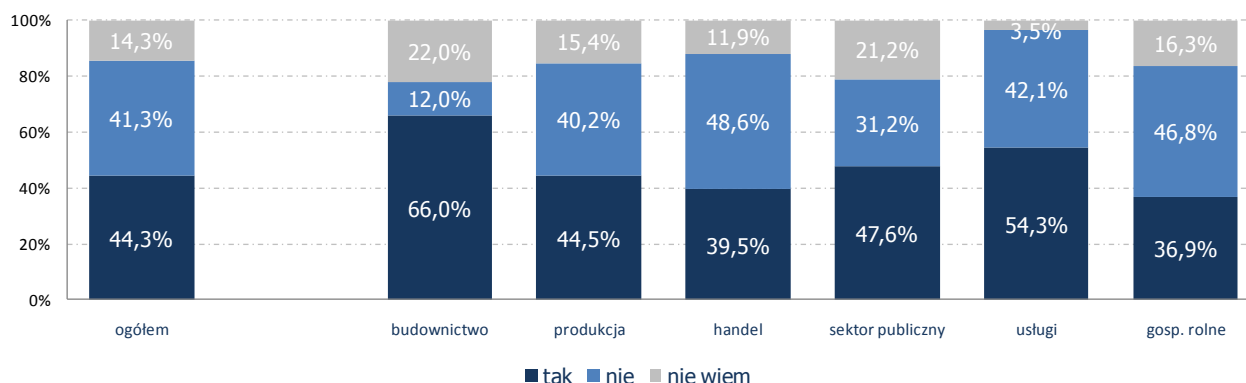
Tylko co dziesiąta firma, która nie posiada jeszcze strategii rozwoju w formie spisanej, uważa, że taki dokument przydałby się w firmie. Zdecydowanie częściej deklarowały tak przedsiębiorstwa niż gospodarstwa rolne oraz badani z miasta i gminy Dzierżoń.

6. Modernizacje i restrukturyzacje

Działania modernizacyjne

Połowa przedsiębiorstw i 37% gospodarstw rolnych planuje w ciągu najbliższych 12 miesięcy modernizację, unowocześnianie firmy lub prowadzonej działalności. W przypadku przedsiębiorstw, najczęściej deklarowały tak firmy budowlane i usługowe. Plany związane z modernizacją nieco częściej miały jednostki, które w chwili obecnej zatrudniają przynajmniej jedną osobę (bez względu na typ umowy), zlokalizowane w miastach, jak również takie, które funkcjonują na rynku nie dłużej niż 10 lat.

Wykres 23. Plany modernizacyjne.

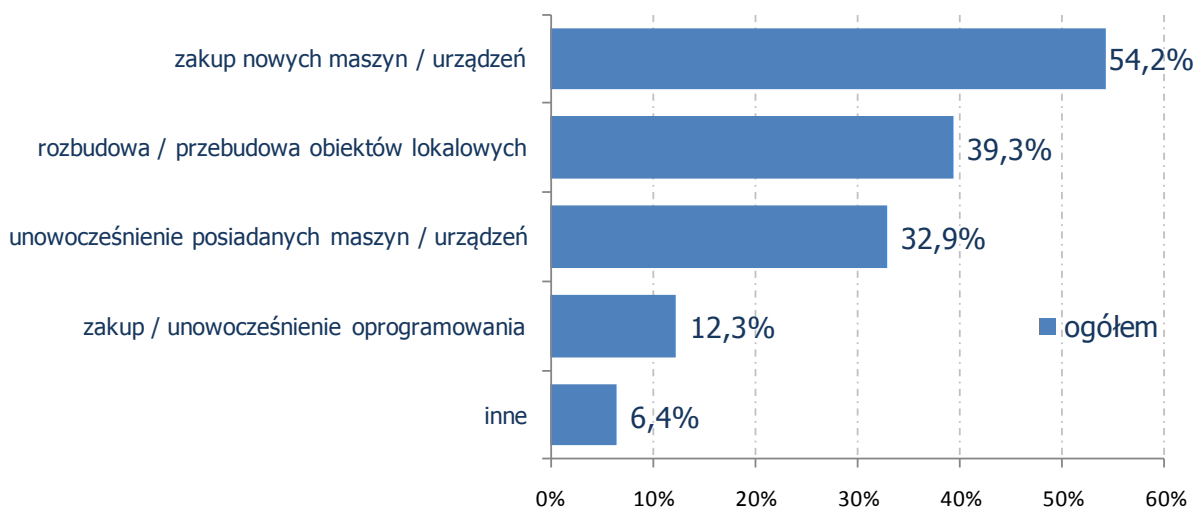

Ponad połowa wskazała na **chęć zakupu nowych maszyn i urządzeń** (częściej przedsiębiorstwa niż gospodarstwa rolne, zwłaszcza firmy z branży budowlanej i związanej z produkcją). Niemal 40% badanych planuje rozbudować lub przebudować obiekty lokalowe, a co trzeci – unowocześnić posiadane maszyny i urządzenia (w obu przypadkach częściej gospodarstwa rolne niż przedsiębiorstwa). Co ósma jednostka ma w planach zakup lub unowocześnienie oprogramowania (częściej przedsiębiorstwa niż gospodarstwa rolne).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

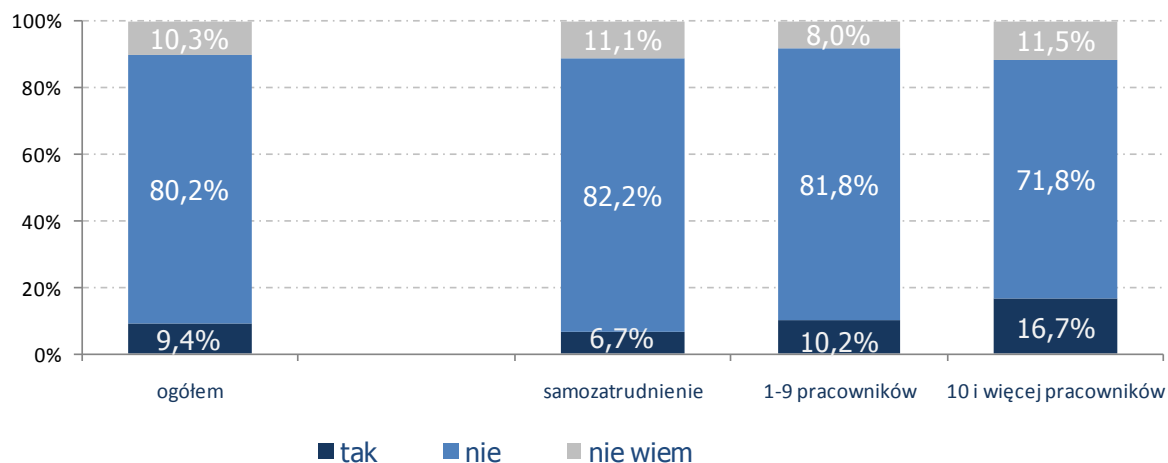
Wykres 24. Planowane działania modernizacyjne.

Restrukturyzacje

Co dziesiąta badana firma planuje działania restrukturyzacyjne. Dotyczy to niemal wyłącznie firm, które zatrudniają pracowników, zdecydowanie częściej przedsiębiorstw niż gospodarstw rolnych, zwłaszcza firm związanych z produkcją i budownictwem.

Wykres 25. Plany restrukturyzacyjne.

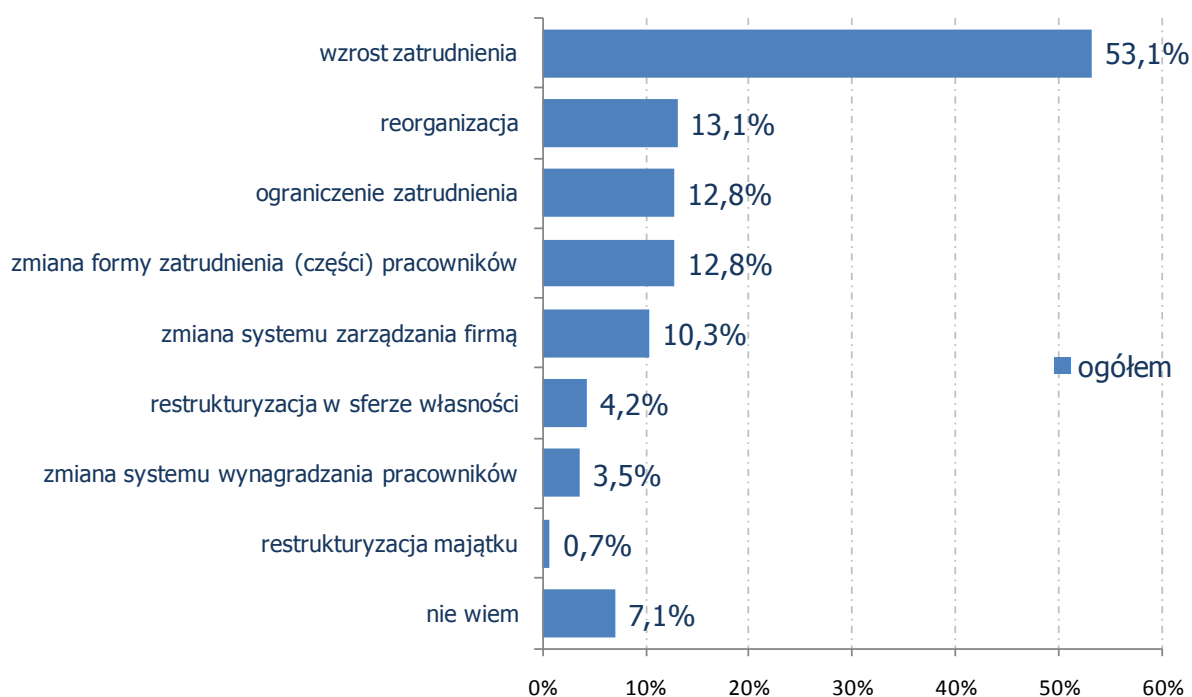

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Firmy mówiące o restrukturyzacji najczęściej miały na myśli **wzrost zatrudnienia** (co druga). Tylko co ósma mówiła o ograniczeniu zatrudnienia. Podobny odsetek wskazywał też na reorganizację i zmianę formy zatrudnienia wszystkich lub niektórych pracowników. Co dziesiąta badana jednostka wskazywała na zmianę systemu zarządzania firmą.

Wykres 26. Planowane działania restrukturyzacyjne.

7. Sytuacja ekonomiczna firmy

Wyróżniki badanych podmiotów

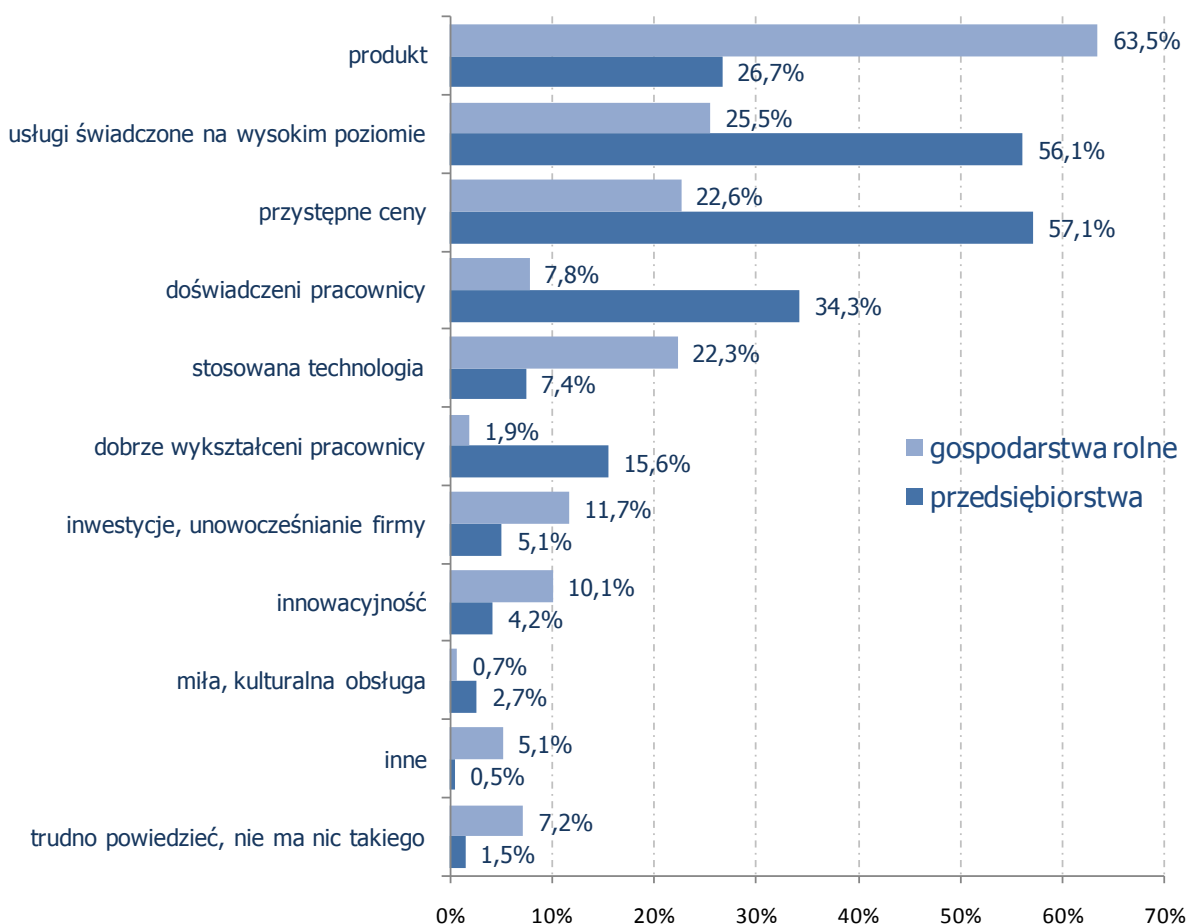
Zarówno badanym przedsiębiorcom, jak i właścicielom gospodarstw rolnych, postawiono pytanie, co wyróżnia ich działalność, co pozwala im utrzymać się na rynku. Przedstawiciele firm najczęściej wymieniali przystępne ceny i wysoką jakość świadczonych usług (w obu przypadkach niemal 60% wskazań). Co trzeci badany przedsiębiorca mówił o doświadczonych pracownikach, a co czwarty – o dobrym produkcie, który oferują klientom.

Właściciele gospodarstw rolnych za swoją mocną stronę najczęściej uważają „trafiony” w gusta klientów produkt (ponad 60%). Co czwarty wskazał na wysoką jakość świadczonych usług i podobny odsetek – przystępne ceny, a co piąty – na stosowane technologie. Częściej to właśnie właściciele gospodarstw rolnych mieli problem ze wskazaniem elementu, który w jakiś sposób ich wyróżnia i pozwala utrzymać się na rynku (7,5% vs 1,5% wśród przedsiębiorców).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres 27. Aspekty wyróżniające badane przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne.

Ocena sytuacji ekonomicznej firmy

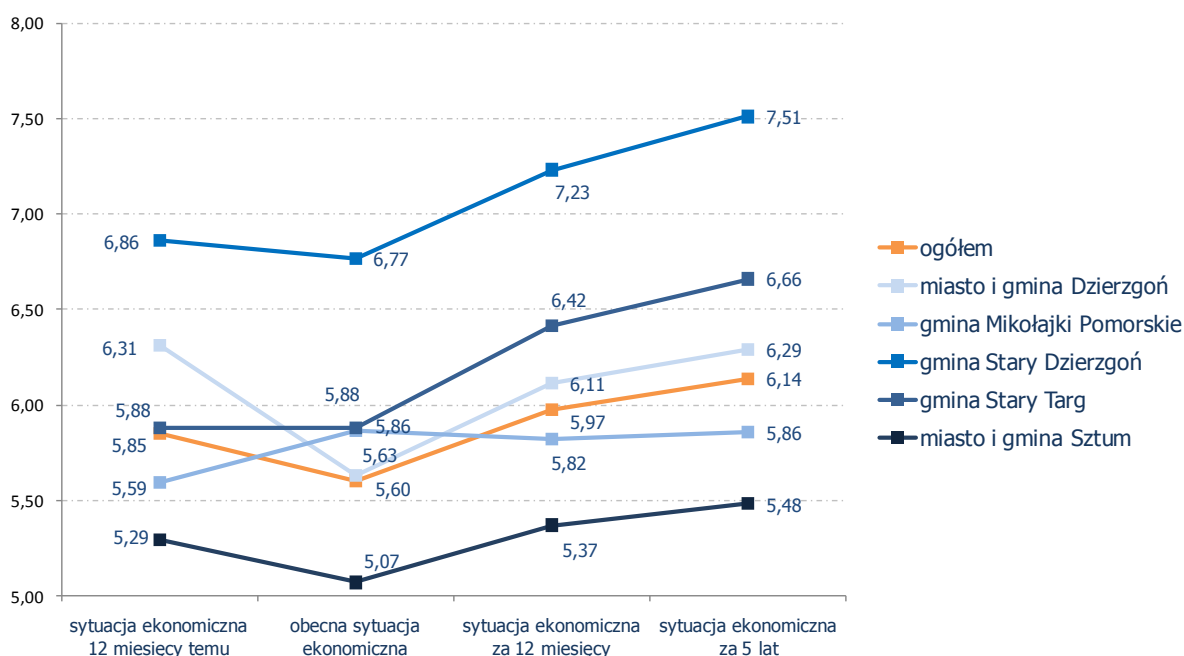
Badanych poproszono o ocenę sytuacji ekonomicznej swojej firmy w różnych przedziałach czasowych. Wszystkie średnie oceny znalazły się nieznacznie powyżej połowy zastosowanej 10-stopniowej skali na (gdzie 1 oznaczało „oceniam bardzo źle”, 10 – „oceniam bardzo dobrze”). Najbardziej **negatywnie oceniana była aktualna sytuacja przedsiębiorstwa** (średnia 5,6). Zarówno firmy, jak i gospodarstwa, podobnie oceniły swoją aktualną sytuację (średnia 5,58 – firmy, 5,63 – gospodarstwa rolne), we wszystkich innych perspektywach czasowych więcej optymizmu wykazywały przedsiębiorstwa. Na 12 miesięcy przed badaniem oceniono ją średnio na 5,85. Badane jednostki optymistycznie patrzą w przyszłość, ponieważ sytuację ekonomiczną za 12

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

miesiący oceniono na 5,97, a w perspektywie 5-letniej ocena przekroczyła średnią 6 (6,14). Można zauważyć prawidłowość, że wyższe oceny wystawiały firmy i gospodarstwa zatrudniające pracowników (im więcej pracowników – tym wyższe oceny). Najwyżej swoją sytuację ekonomiczną (w przeszłości, aktualnie i w przyszłości) oceniały badane jednostki z gminy Stary Dzierzgoń, a najgorzej – z miasta i gminy Sztum.

Wykres 28. Ocena sytuacji ekonomicznej firmy w różnych przedziałach czasowych (ocena na skali 1-10, gdzie 1-„ocenił bardzo źle”, 10-„ocenił bardzo dobrze”).

Niemal 70% badanych firm i gospodarstw uważa, że obecna koniunktura w Polsce i na świecie miała lub ma wpływ na kondycję ich firmy i prowadzoną działalność. Najczęściej określano ten wpływ jako negatywny (58%). Tylko 10% uznało, że był on pozytywny, a 15% - że koniunktura gospodarcza nie ma/nie miała żadnego wpływu na ich działalność. Podobny odsetek nie potrafił się do tego jednoznacznie ustosunkować. Zdecydowanie częściej w tej grupie znalazły się przedsiębiorstwa publiczne niż prywatne.

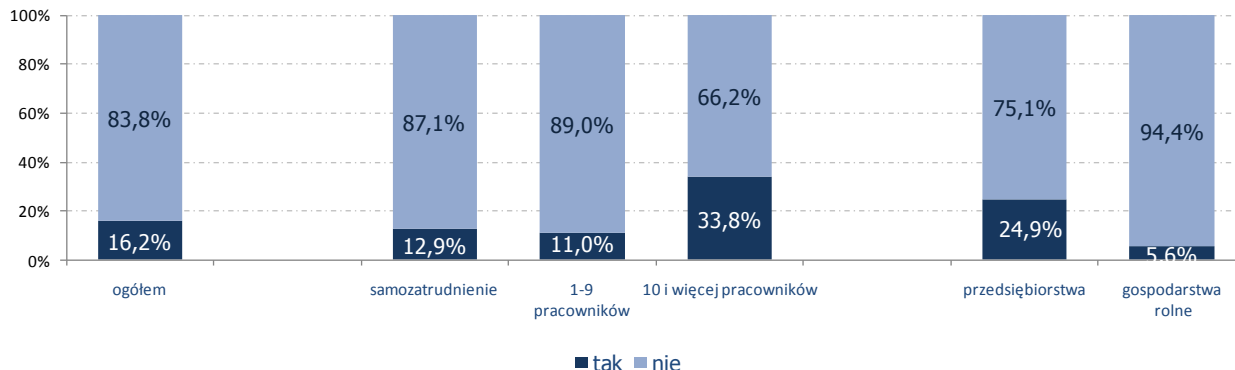
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Pozytywny wpływ koniunktury w Polsce i na świecie częściej dostrzegały firmy budowlane, natomiast wpływ negatywny – firmy związane z produkcją. O pozytywach częściej mówiły jednostki z miasta i gminy Sztum oraz miasta i gminy Dzierżgoń, a o negatywnym wpływie – jednostki z gminy Mikołajki Pomorskie.

Współpraca z organizacjami branżowymi

Co czwarte przedsiębiorstwo deklaruje, że współpracuje lub w ciągu ostatnich 2 lat współpracowało z organizacjami branżowymi. Dotyczy to natomiast tylko 6% gospodarstw rolnych. Najczęściej wskazywały na to jednostki zatrudniające 10 i więcej pracowników, przedsiębiorstwa z sektora publicznego, firmy budowlane i usługowe, a także te, ulokowane w mieście i gminie Sztum.

Wykres 29. Współpraca z organizacjami branżowymi w ciągu ostatnich 2 lat.

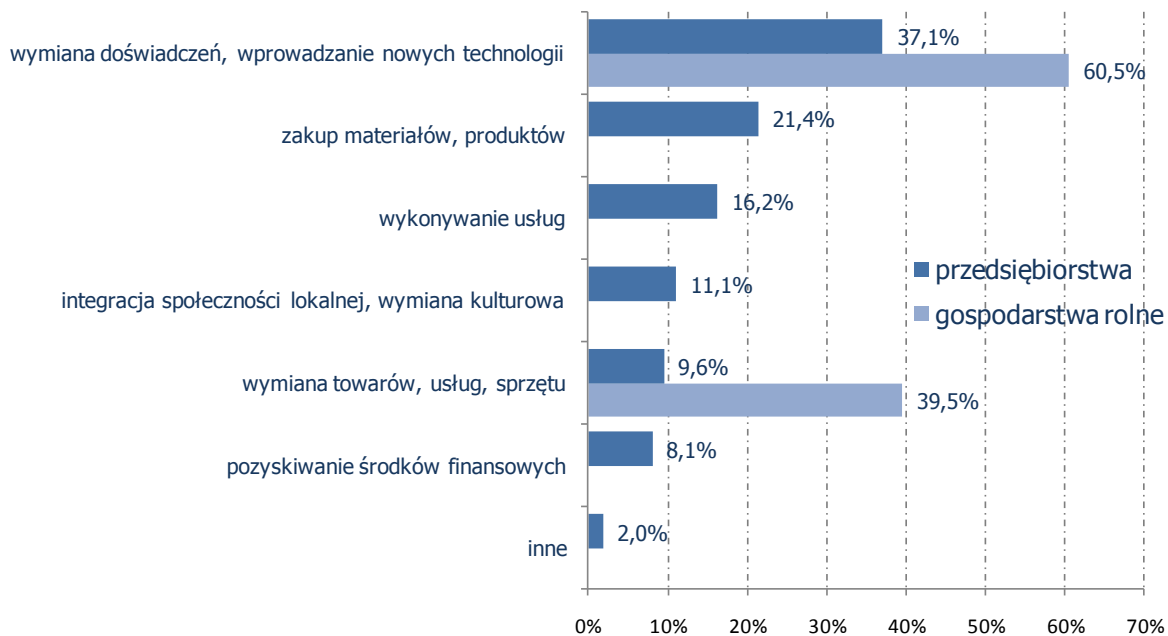

Współpraca w ramach organizacji branżowych dotyczyła najczęściej wymiany doświadczeń i wprowadzania nowych technologii. Na inne obszary współpracy wskazywano dużo rzadziej. Wśród nich mówiono o zakupie materiałów, produktów, wymianie towarów, usług, sprzętu, wykonywaniu usług, a także integracji społeczności lokalnej i pomocy w pozyskiwaniu funduszy na działalność.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres 30. Zakres współpracy z organizacjami branżowymi.

8. Ocena uwarunkowań ekonomicznych powiatu

Ocena potencjału gospodarczego powiatu

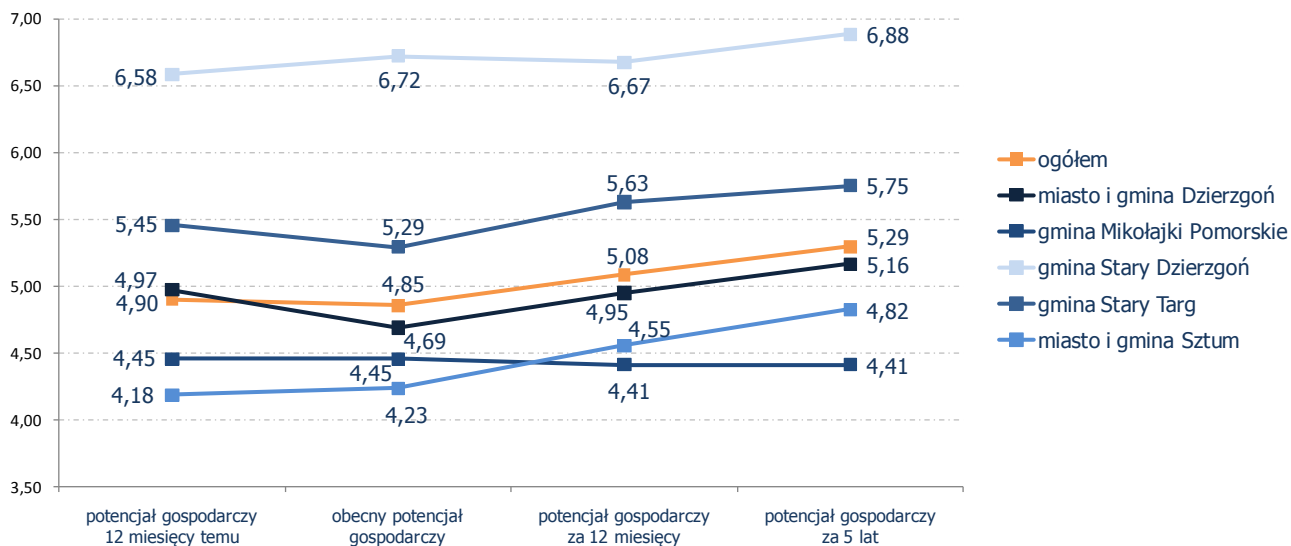
Badanych poproszono o ocenę potencjału gospodarczego powiatu sztumskiego w różnych przedziałach czasowych. Oceny dokonano posługując się 10-stopniową skalą, gdzie 1 oznaczało „ocenił bardzo źle”, a 10 - „ocenił bardzo dobrze”. Aktualny potencjał gospodarczy oceniono na średnim poziomie 4,85, podobnie do tego sprzed 12 miesięcy (średnia 4,90). Badane podmioty spodziewają się jednak nieznacznej **poprawy możliwości ekonomicznych powiatu sztumskiego w przyszłości, zwłaszcza w dalszej perspektywie czasowej** (średnia ocena potencjału za 12 miesięcy wynosi 5,08, natomiast za 5 lat – 5,29). Niestety oceny we wszystkich przedziałach czasowych nie przekroczyły średniej oceny, którą na 10-stopniowej skali był punkt 5,5.

Generalnie potencjał gospodarczy powiatu (zarówno przeszły, obecny, jak i przyszły) lepiej jest postrzegany przez gospodarstwa rolne niż przez firmy, a lepiej także przez przedsiębiorstwa z sektora publicznego niż te z prywatnego. Stosunkowo największe możliwości widzą jednostki działające w gminie Stary Dzierzgoń, a najmniejsze w gminie Mikołajki Pomorskie oraz w mieście i gminie Sztum.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres 31. Ocena potencjału gospodarczego powiatu sztumskiego w różnych przedziałach czasowych (ocena na skali 1-10, gdzie 1-„oceniłam bardzo źle”, 10-„oceniłam bardzo dobrze”).

Problemy w prowadzeniu działalności

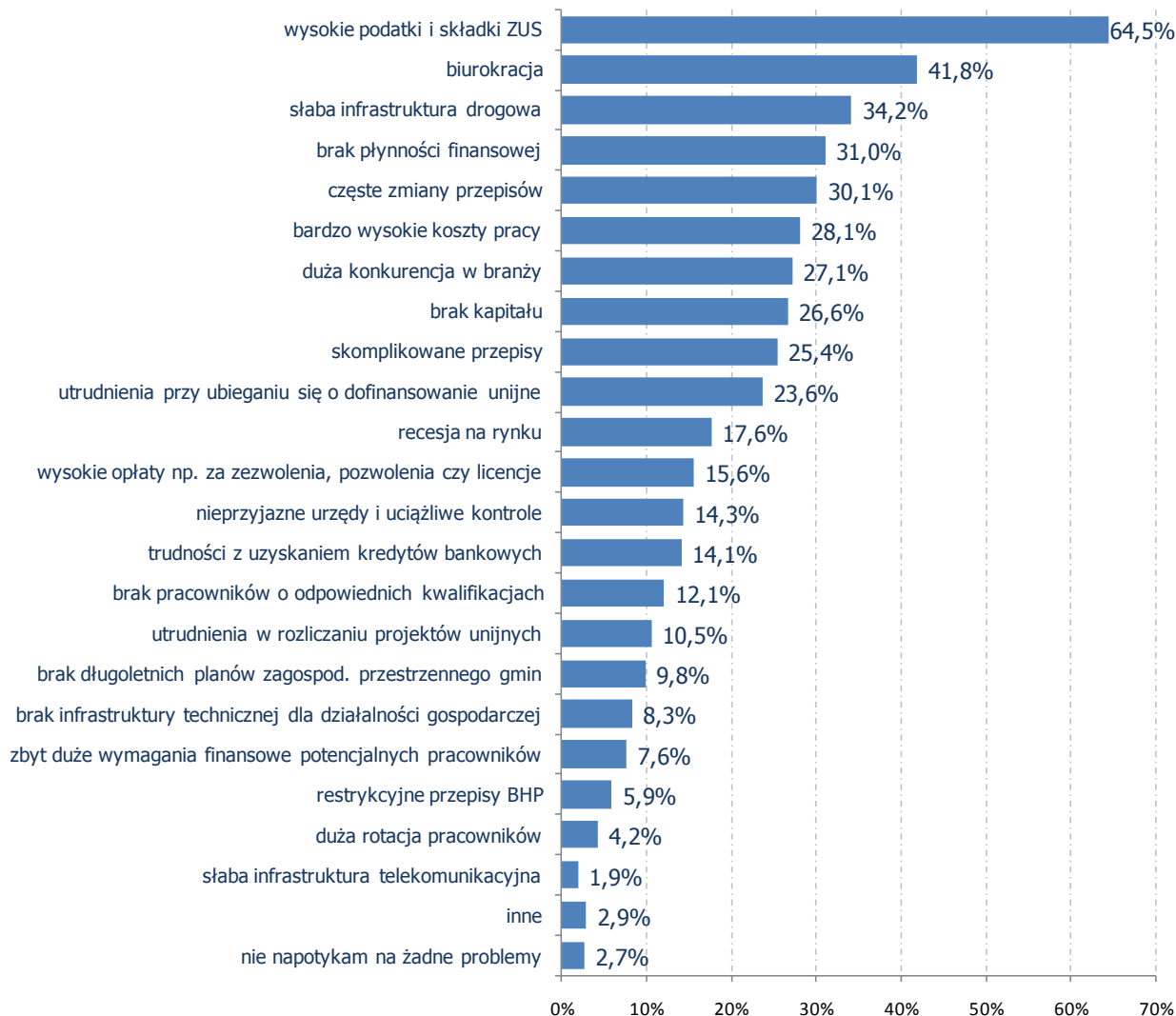
Niemal wszystkie badane podmioty napotykają na problemy w związku z prowadzeniem swojej działalności. **Najczęściej wskazywano na wysokie obciążenia podatkami i składkami ZUS – twierdzi tak 2/3 pracodawców.** Dwóch na pięciu zwraca uwagę na biurokrację, a mniej więcej co trzeci na słabą infrastrukturę drogową, brak płynności finansowej i częste zmiany przepisów.

Gospodarstwa rolne częściej niż firmy wskazują na problem słabej infrastruktury drogowej, a także odczuwają brak kapitału i płynności finansowej. Firmy natomiast zdecydowanie częściej niż gospodarstwa rolne narzekają na wysokie podatki i składki ZUS, na dużą konkurencję w branży oraz częste zmiany przepisów. Wysokie podatki i składki ZUS są problemem najczęściej wskazywanym przez podmioty ze wszystkich gmin, poza gminą Mikołajki Pomorskie – według przedsiębiorstw działających na tym obszarze najwięcej trudności przysparza biurokracja i częste zmiany przepisów.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres 32. Problemy, na jakie napotykają przedsiębiorstwa w prowadzeniu swojej działalności.

Ocena polityki gospodarczej władz gminnych

W kontekście ogólnego funkcjonowania przedsiębiorstw, **więcej badanych podmiotów skłonnych jest raczej negatywnie oceniać aktualną politykę gospodarczą władz swojej gminy aniżeli pozytywnie**. 22% ocenia ją bardzo źle lub raczej źle, a 14% bardzo dobrze lub raczej dobrze, przy czym niemal 50% wybrało ocenę pośrednią („ani dobrze, ani źle”). Część przedsiębiorców nie miała sprecyzowanego zdania na ten temat (17%). Średnia ocena aktualnej polityki

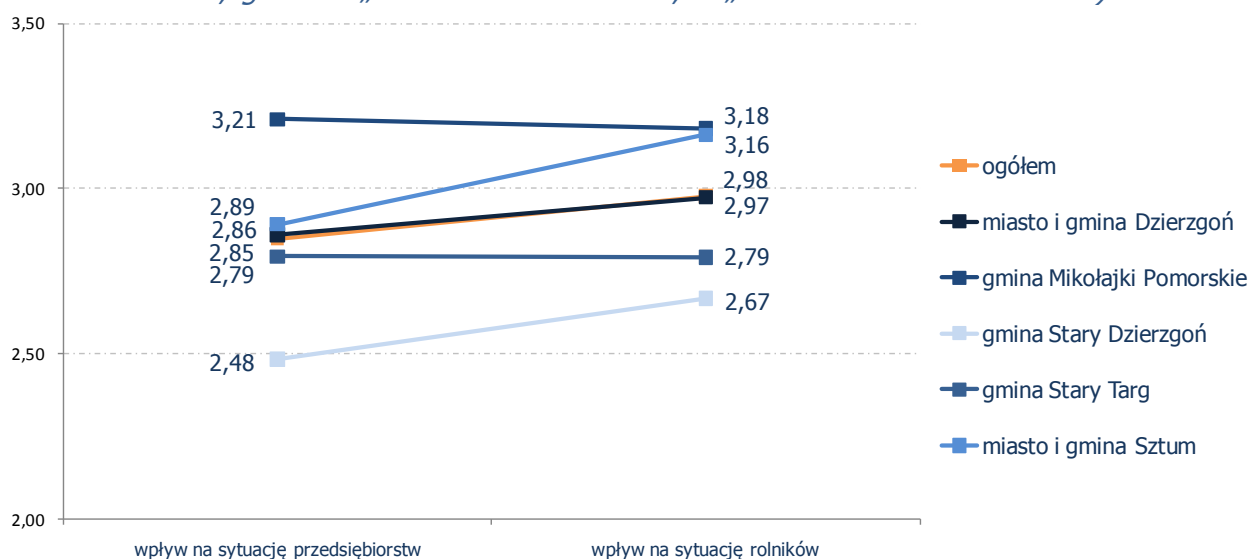

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

gospodarczej władz gminy na skali 5-stopniowej kształtuje się na poziomie 2,85 (gdzie 1 oznacza „bardzo źle”, a 5 – „bardzo dobrze”).

Pozytywny wpływ polityki gospodarczej władz najczęściej dostrzegają podmioty działające na obszarze gminy Mikołajki Pomorskie, natomiast negatywny w obrębie Starego Dzierzgonia. W przypadku poszczególnych branż, politykę gospodarczą władz gminy stosunkowo najgorzej oceniają firmy produkcyjne i usługowe – odpowiednio 29% i 28% z nich wybrało ocenę negatywną, przy czym średnie oceny nie wyróżniały się znacząco na tle pozostałych branż. Ogólnie bardziej przychylnie na działalność władz w tym zakresie patrzą przedsiębiorstwa publiczne, niż prywatne (średnio 3,11 vs 2,82).

Wykres 33. Ogólna ocena aktualnej polityki gospodarczej władz gminy w kontekście jej wpływu na sytuację przedsiębiorstw i sytuację rolników (ocena na skali 1-5, gdzie 1-„ocenił bardzo źle”, 5-„ocenił bardzo dobrze”).

Polityka gospodarcza władz gminy spotyka się z **niedo lepszym odbiorem respondentów, jeśli chodzi o jej wpływ na sytuację rolników w stosunku do jej wpływu na sytuację przedsiębiorstw z branż pozarolniczych** (średnia ocena 2,98 vs 2,85). Niestety obie oceny plasują się poniżej punktu 3, który na 5-stopniowej skali stanowi ocenę średnią. Stosunkowo najlepiej postrzegane są władze gminy Mikołajki Pomorskie oraz miasta i gminy Sztum (średnia odpowiednio 3,18 i 3,16), a najgorzej gminy Stary Dzierzgoń i Stary Targ (średnio odpowiednio 2,67 i 2,79). Ocena

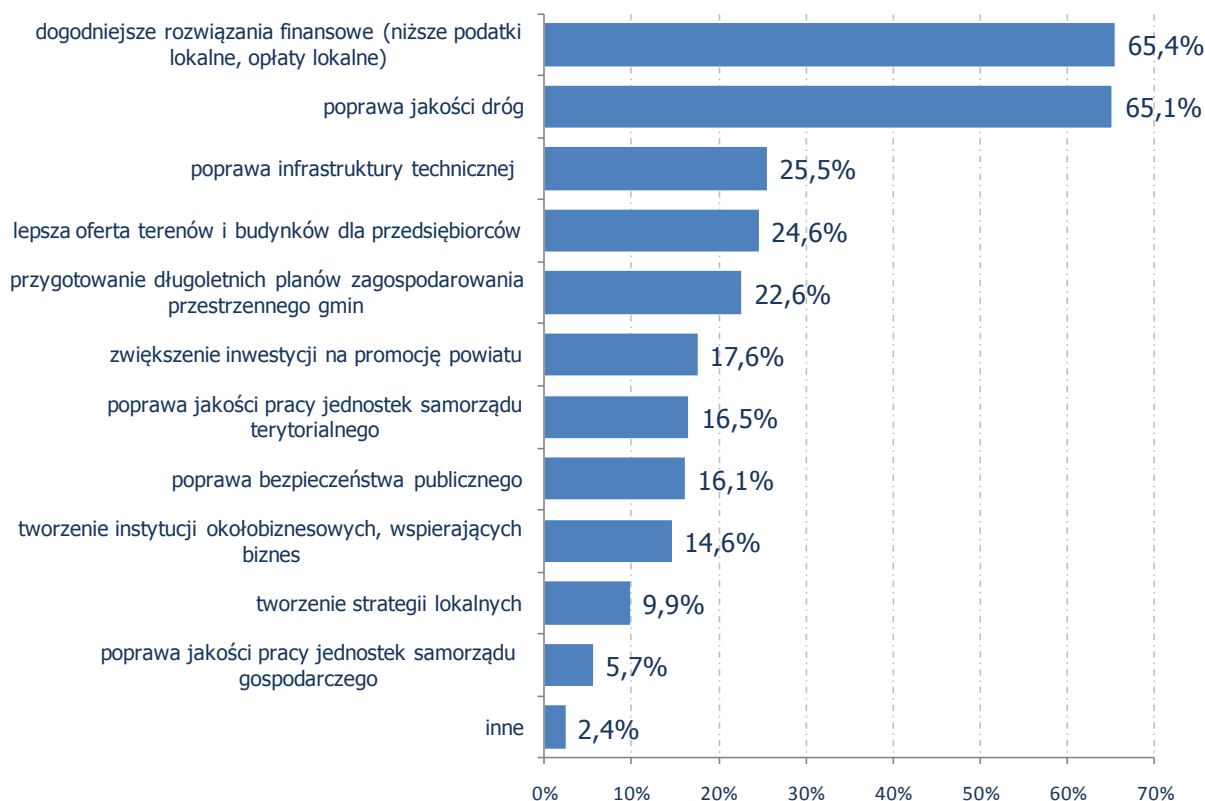

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

polityki gospodarczej władz gminy i miasta Dzierżoń pod tym kątem plasuje się na poziomie średniej dla całego powiatu i wynosi 2,97.

Dogodniejsze rozwiązania finansowe (niższe podatki, czy opłaty lokalne) i poprawa jakości dróg to kwestie, na których według badanych podmiotów z powiatu sztumskiego przede wszystkim powinny skoncentrować się działania władz lokalnych, aby **poprawić sytuację przedsiębiorstw** – uważa tak 2/3 z nich. Co czwarty zwraca uwagę także na konieczność poprawy infrastruktury technicznej, polepszenia oferty terenów i budynków dla przedsiębiorców oraz na potrzebę przygotowania długoletnich planów zagospodarowania przestrzennego dla gmin. Inne działania władz lokalnych traktowane są przez badane jednostki mniej priorytetowo.

Wykres 34. Postulowane działania samorządu terytorialnego, sprzyjające poprawie sytuacji przedsiębiorców.

Badanych zapytano, co należałoby zmienić w polityce samorządu terytorialnego, aby wpłynąć także na poprawę sytuacji rolników. Największy odsetek stanowiła grupa respondentów (41%), którzy przyznali, że nie wiedzą co można byłoby zrobić w tym zakresie, że nie znają się na tych sprawach. Jednak zaledwie 3% stwierdziło, że nie ma potrzeby, aby podejmować jakiegokolwiek działania wspierające rolników. **Co czwarty badany uważa, że największy nacisk należałoby położyć na finansowe wspieranie tej grupy.** Wsparcie to miałyby polegać przede wszystkim na obniżaniu podatków, udzielaniu dopłat, wyższych cenach skupu produktów rolnych, czy też przyznawaniu kredytów na preferencyjnych warunkach. **Co dziesiąty badany zwrócił uwagę na konieczność poprawy infrastruktury,** przede wszystkim ogólnej (drogi, kanalizacja, oświetlenie), ale także tej specyficznej dla potrzeb rolników (budowa punktów skupu). Zdaniem 6% badanych podmiotów ważne jest także ogólne zwrócenie uwagi na sytuację rolników, na ich potrzeby i zainteresowanie się ich ogólną sytuacją.

Nieco mniejszy odsetek uważa, że sytuacja rolników mogłaby się poprawić, gdyby tylko władze lokalne sprawniej w tej kwestii działały, pojawiały się także opinie o konieczności zmiany obecnych władz. Podobne zdanie wypowiedziano na temat urzędów – mniejsza biurokracja, większa przychylność urzędników czy zmiany przepisów z pewnością ułatwiałyby załatwianie różnych spraw. Władze lokalne, zdaniem niektórych przedsiębiorców, powinny także wspierać rolników w pozyskiwaniu funduszy unijnych.

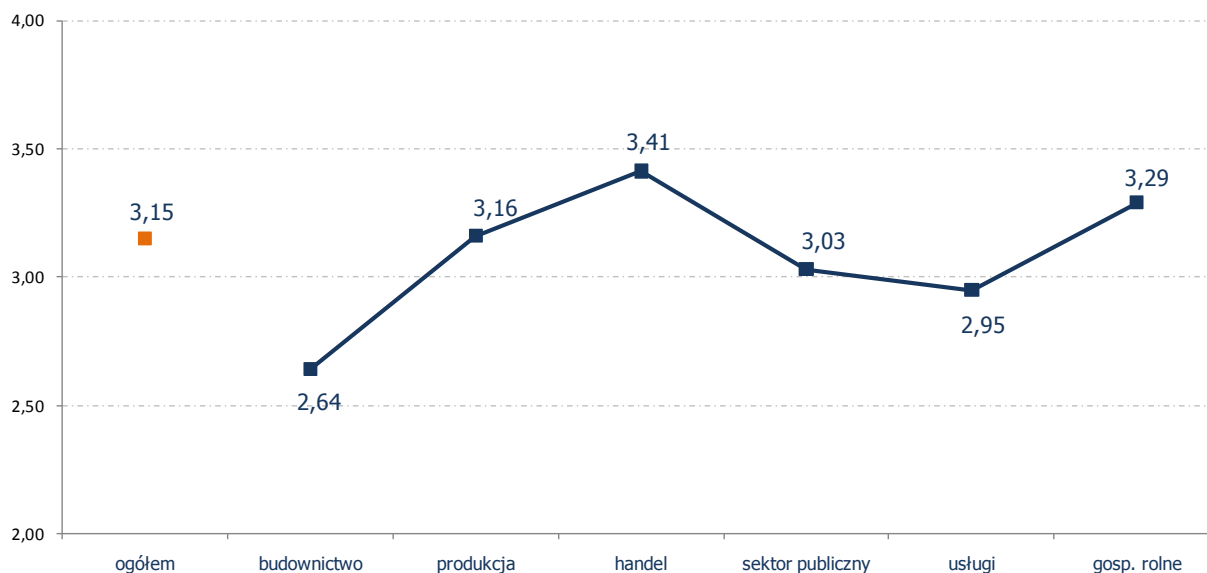

9. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

Ogólna ocena atrakcyjności inwestycyjnej

Atrakcyjność inwestycyjna powiatu sztumskiego generalnie oceniana jest na średnim poziomie (nieznacznie powyżej średniej) – wśród badanych uzyskała średnią ocenę na poziomie 3,15 (na skali od 1 do 5), czyli wyższą niż poszczególne jej aspekty, które także były w badaniu poddawane ocenie. Ogólna atrakcyjność inwestycyjna powiatu sztumskiego najlepiej postrzegana jest przez firmy z branży handlowej (średnia 3,41), a najgorzej przez firmy z branży budowlanej (średnia 2,64). Powiat sztumski, jako interesujący obszar pod względem inwestycyjnym, najwyżej został oceniony przez przedsiębiorców z gminy Stary Dzierzgoń, a najniżej przez podmioty działające na obszarze miasta i gminy Dzierzgoń (średnia odpowiednio 3,51 vs 2,94).

Wykres 35. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej powiatu sztumskiego (ocena na skali 1-5, gdzie 1-„oceniam bardzo źle”, 5-„oceniam bardzo dobrze”).

Aby zwiększyć atrakcyjność inwestycyjną powiatu sztumskiego, zdaniem badanych jednostek, należałoby przede wszystkim poprawić infrastrukturę drogową. Ulepszenie stanu dróg lokalnych, zapewnienie lepszego połączenia z

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

głównymi trasami czy też rozwiązanie bardzo konkretnego problemu, jakim jest budowa mostu na wysokości Kwidzyna, to jedne z głównych postulatów wysuwanych przez przedsiębiorców biorących udział w badaniu (wskazywało na nie odpowiednio 70%, 50% i 39% z nich). 30% zwróciło uwagę na potrzebę zwiększenia liczby połączeń środkami transportu publicznego. Istotną kwestią według 41% przedsiębiorców jest również inwestowanie w infrastrukturę społeczną, czyli rozwój szpitali, szkół, przedszkoli itp. Około 35% respondentów jest zdania, że należy także wspierać rynek zbytu, czy też podjąć działania związane z poszukiwaniem inwestorów do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Innego typu działania, choćby związane ze zmianami sposobu kształcenia czy poprawą infrastruktury technicznej, uznawane są za mniej priorytetowe. Jedynie 5% przedsiębiorców uważa, że nie ma potrzeby wprowadzania żadnych zmian.

Wykres 36. Postulowane zmiany zwiększające atrakcyjność inwestycyjną powiatu.

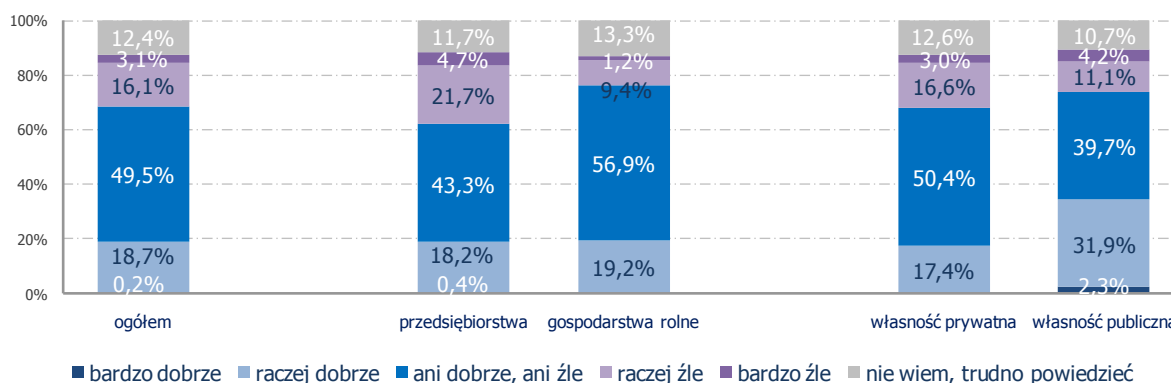

Ocena aktywności władz powiatu

Połowa badanych podmiotów **przeciętnie ocenia aktywność władz powiatu sztumskiego w zakresie działalności informacyjno-promocyjnej, skierowanej do potencjalnych inwestorów** (odpowiedź „ani dobrze, ani źle”). Taki sam odsetek przedsiębiorców (19%) wyraża się na ten temat pozytywnie, co negatywnie. Średnio aktywność ta została oceniona na poziomie 2,96. Badane firmy ponad dwukrotnie częściej niż gospodarstwa rolne wystawiały władzom gorsze oceny jeśli chodzi o ten obszar działania (26% vs 11% podmiotów oceniających je raczej źle lub bardzo źle), natomiast znacznie bardziej przychylne były im przedsiębiorstwa publiczne, aniżeli prywatne (34% vs 17% oceniających je bardzo dobrze lub raczej dobrze).

Wykres 37. Ocena aktywności władz powiatu w zakresie działalności informacyjno-promocyjnej, skierowanej do inwestorów.

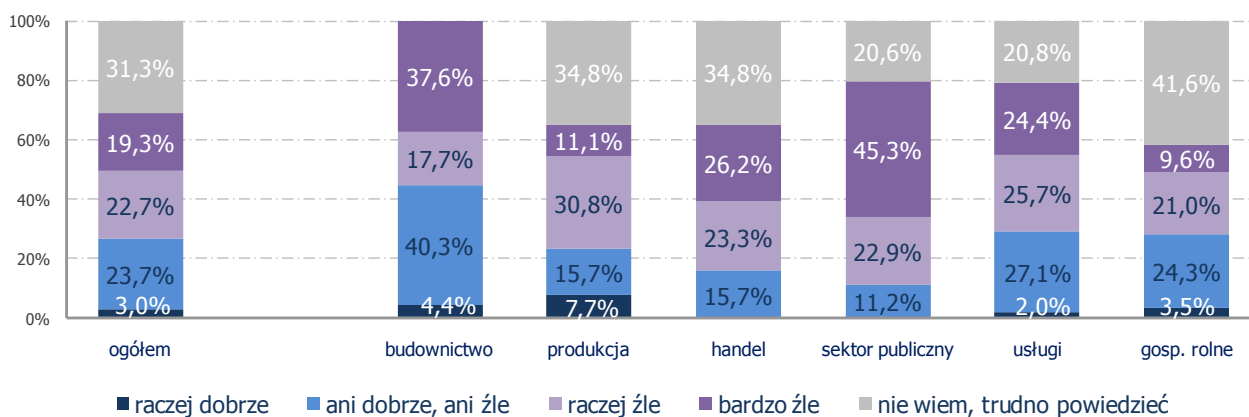
Ocena aspektów wpływających na atrakcyjność inwestycyjną

W ocenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu sztumskiego, działanie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej wypada najgorzej spośród wszystkich aspektów branych pod uwagę w badaniu (średnia ocena wynosi 2,15 na skali 5-stopniowej). **Generalnie przy ocenie funkcjonowania PSSE pojawiły się głównie głosy negatywne.** 42% badanych przedsiębiorców oceniło ją raczej źle (23%) lub bardzo źle (19%). Zaledwie 3% ogółu badanych pozytywnie oceniło funkcjonowanie Pomorskiej Specjalnej Strefy

Ekonomicznej, przy czym nie były to stwierdzenia zdecydowane. Natomiast co trzeci przedsiębiorca w ogóle nie był w stanie poddać tego aspektu ocenie.

Z największą krytyką działanie PSSE spotkało się ze strony firm – ponad połowa z nich wystawiła ocenę negatywną, natomiast w przypadku gospodarstw rolnych odsetek niezadowolonych wyniósł 31%. Funkcjonowanie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej najgorzej postrzegane było przez przedsiębiorców z obszaru miasta i gminy Sztum – dwóch na trzech ocenia je negatywnie. Także co drugi badany podmiot z gminy Mikołajki Pomorskie wyraża się krytycznie na ten temat, przy czym spory odsetek nie ma w ogóle żadnego zdania.

Wykres 38. Ocena funkcjonowania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

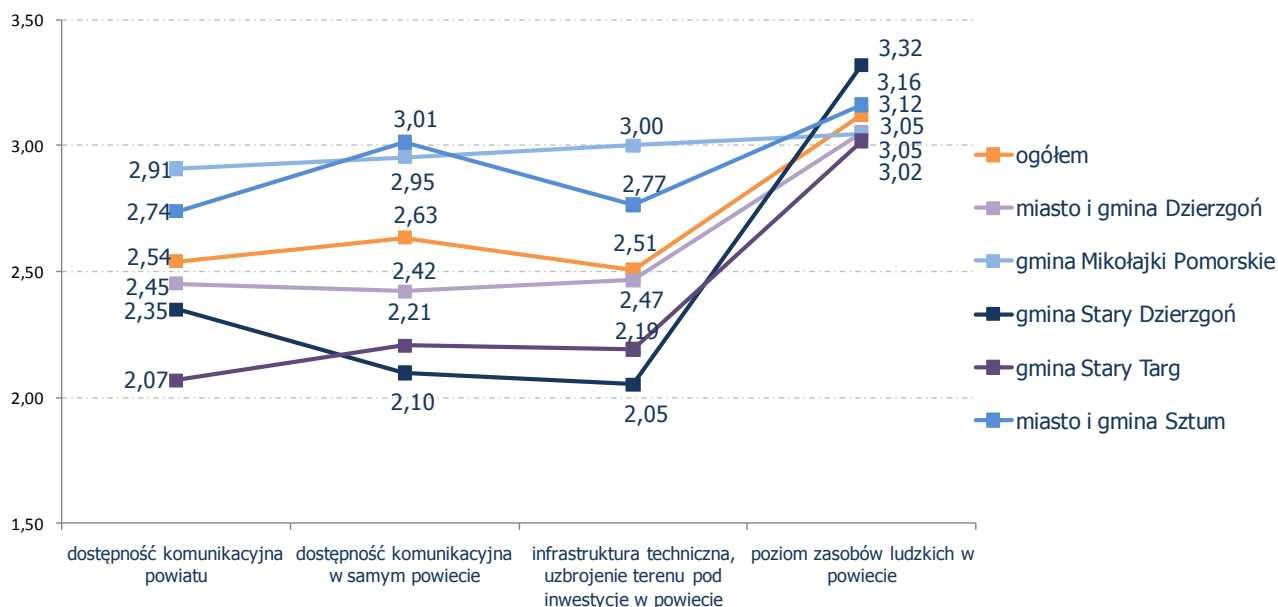

Atrakcyjność inwestycyjna powiatu sztumskiego była również oceniana przed badanymi przedsiębiorcami ze względu na takie aspekty jak dostępność komunikacyjna (zarówno wewnętrzna, jak i zewnętrzna), infrastruktura techniczna czy poziom zasobów ludzkich. Oceny dokonano na 5-stopniowej skali, gdzie 5 oznacza ocenę bardzo dobrą, a 1 – bardzo złą. Żaden z badanych podmiotów nie posłużył się oceną bardzo dobrą, aby wyrazić swoją opinię na temat tych aspektów. Generalnie jednak najlepiej postrzegany był poziom zasobów ludzkich (średnia 3,12), a najslabiej infrastruktura techniczna (średnia 2,51).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres 39. Ocena różnych aspektów związanych z atrakcyjnością inwestycyjną powiatu (ocena na skali 1-5, gdzie 1-„ocenił bardzo źle”, 5-„ocenił bardzo dobrze”).

Poprzez **poziom zasobów ludzkich, który przez przedsiębiorców z powiatu sztumskiego oceniony został najwyżej (średnia 3,12)**, należy rozumieć kwalifikacje dostępnych pracowników oraz ich liczbę. Z tego aspektu atrakcyjności inwestycyjnej powiatu sztumskiego najmniej zadowoleni są przedsiębiorcy z branży produkcyjnej, którzy wystawili średnią ocenę na poziomie 2,85. Generalnie lepiej niż firmy wypowiadały się na ten temat gospodarstwa rolne (średnia 3,06 vs 3,20). Poziom zasobów ludzkich najlepiej postrzegają podmioty z obszaru gminy Stary Dzierzgoń – średnia ocena na poziomie 3,32 oraz brak ocen negatywnych („raczej źle” i „bardzo źle”).

Znacznie gorzej powiat sztumski został oceniony ze względu na dostępność komunikacyjną, przy czym ta **zewnętrzna, rozumiana jako możliwość i łatwość dotarcia do powiatu z innych regionów, postrzegana jest nieco gorzej niż ta wewnętrzna, czyli przemieszczanie się w ramach powiatu (średnia 2,54 vs 2,63)**. Ogólnie dostępność komunikacyjna wypada najsłabiej w opinii przedsiębiorców z gminy Stary Targ, a najlepiej w oczach podmiotów z gminy Mikołajki Pomorskie, a także z miasta i gminy Sztum. Generalnie gospodarstwa rolne są mniej zadowolone z tych aspektów w porównaniu z firmami, przy czym ta pierwsza grupa dostępność

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

komunikacyjną, zarówno zewnętrzną, jak i wewnętrzną ocenia podobnie (średnia 2,44 – 2,42), z kolei firmy gorzej oceniają możliwość i łatwość dotarcia do powiatu z innych regionów, aniżeli przemieszczanie się w ramach powiatu (2,62 vs 2,81). Natomiast spośród badanych firm, najbardziej pozytywnie na temat dostępności komunikacyjnej wypowiadają się te działające w branży handlowej (średnia około 3,00).

Stosunkowo najgorzej, aczkolwiek niewiele niżej od dostępności komunikacyjnej, oceniona została infrastruktura techniczna powiatu (średnia 2,51). W badanych gminach **ocena uzbrojenia terenu pod inwestycje przedstawia się różnie** – najlepiej postrzegają to przedsiębiorcy z gminy Mikołajki Pomorskie, a najgorzej z gminy Stary Dzierzgoń (średnia 3,00 vs 2,05). Także ten aspekt, podobnie jak w przypadku dostępności komunikacyjnej, lepiej jest oceniany przez firmy, niż przez gospodarstwa rolne – odpowiednio na średnim poziomie 2,64 i 2,35.

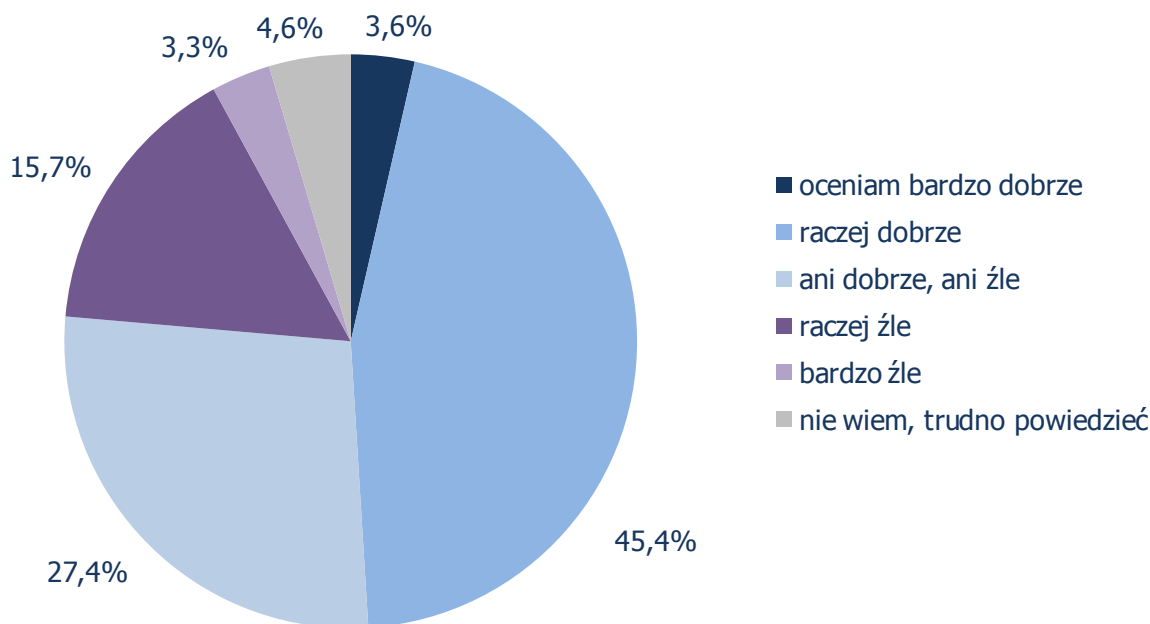

10. Atrakcyjność turystyczna w opinii respondentów

Ocena atrakcyjności turystycznej

Atrakcyjność turystyczna powiatu sztumskiego oceniana jest na średnim poziomie 3,32 – połowa badanych oceniła ją pozytywnie, przy czym w większości były to oceny umiarkowane. Co piąty badany stwierdził, iż obszar ten jest mało atrakcyjny turystycznie (wybierając odpowiedź „raczej źle” lub „bardzo źle” na pytanie o ocenę atrakcyjności turystycznej powiatu).

Wykres 40. Ogólna ocena atrakcyjności turystycznej powiatu sztumskiego.

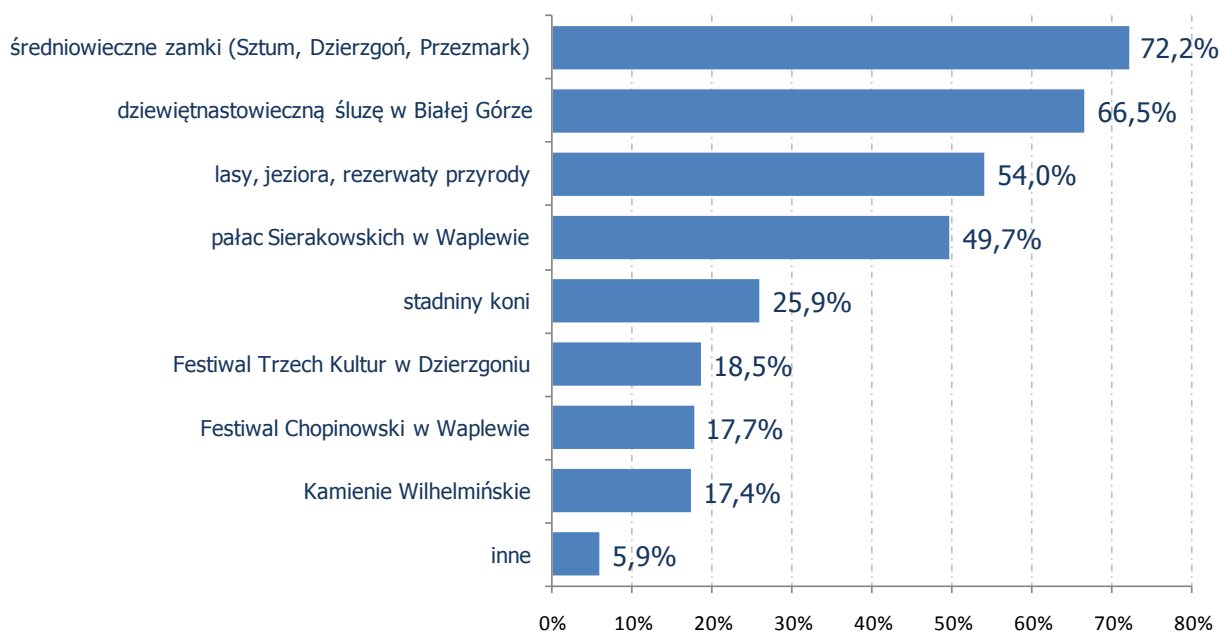

Według opinii badanych przedsiębiorców **największą atrakcją turystyczną powiatu sztumskiego stanowią średniowieczne zamki w Sztumie, Dzierzgoniu i Przezmarku** – takiego zdania było 72% z nich. Nieco mniejszy odsetek 67% wskazał na dziewiętnastowieczną śluzę w Białej Górze. Innym ciekawym zabytkiem jest pałac Sierakowskich w Waplewie (wskazała go połowa osób uczestniczących w badaniu). Dużą atrakcją turystyczną stanowią także elementy krajobrazu naturalnego, takie jak lasy, jeziora, czy rezerваты przyrody, na co zwraca uwagę 54% badanych. Co najmniej

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

dwukrotnie rzadziej wskazywano na pozostałe atrakcje, takie jak stadniny koni, festiwale (Festiwal Trzech Kultur w Dzierzgoniu, Festiwal Chopinowski w Waplewie), czy Kamienie Wilhelmińskie.

Wykres 41. Miejsca, zabytki, atrakcje turystyczne w powiecie sztumskim, które warto pokazać turystom.

Osoby uczestniczące w badaniu zapytano, czy według nich są jakieś specjalne potrawy charakterystyczne dla tego obszaru, które mogłyby zostać produktami regionalnymi, tradycyjnymi dla powiatu sztumskiego. Wśród pojawiających się w odpowiedziach dań najczęściej wskazywano na **pierogi z różnymi nadzieniami** (z kapustą, grzybami, mięsem, czy kaszą gryczaną) – potrawa ta została wymieniona przez 12% respondentów. 7% badanych stwierdziło, że takim produktem regionalnym mógłby być **bigos**, część osób zwracała uwagę także na inne potrawy z kapusty. Generalnie jednak niemal połowa respondentów nie była w stanie wypowiedzieć się na ten temat (odpowiedź „nie wiem”), natomiast około 30% badanych stwierdziło, że ich zdaniem nie ma takiej potrawy.

Według ponad połowy respondentów, **aby przyciągnąć turystów do powiatu sztumskiego należałoby przede wszystkim postawić na reklamę i podjąć**

działania promocyjne. Niemal tyle samo badanych uważa, że na wzrost atrakcyjności powiatu wpłynęłoby stworzenie dodatkowych atrakcji i punktów rozrywki, takich jak kina, parki wodne, czy obiekty sportowe, przy czym spora grupa zwraca także uwagę na konieczność większej dbałości o już istniejące atrakcje, takie jak zabytki i inne miejsca warte zwiedzania. Należałoby także poprawić bazę noclegową, zwłaszcza jeśli chodzi o hotele, a także – choć w mniejszym stopniu – o gospodarstwa. Również spora grupa badanych uważa, że na zwiększenie atrakcyjności powiatu wpłynęłoby promowanie turystyki aktywnej, czyli jazdy na rowerze, jazdy konnej, nordic walking, łowienia ryb, czy jazdy na nartach. Mniejsze znaczenie dla zwiększenia atrakcyjności turystycznej powiatu według respondentów mają działania ukierunkowane na poprawę infrastruktury gastronomicznej, tworzenie punktów informacji turystycznej, kreowanie nowych produktów turystycznych, takich jak 1-dniowe atrakcje, czy produktów regionalnych i turystyki kulinarnej. Wśród innych, aczkolwiek jednostkowych pomysłów, pojawiały się głosy związane wykorzystaniem i zagospodarowaniem jezior, jako atrakcyjnego elementu krajobrazu.

Wykres 42. Postulowane działania, dzięki którym mogłaby zwiększyć się atrakcyjność turystyczna powiatu sztumskiego.

Gospodarstwa agroturystyczne

W ramach badania udało się dotrzeć tylko do 2 gospodarstw agroturystycznych. Przedstawiciele obu uznali, że w powiecie zbyt mało jest gospodarstw agroturystycznych. Właściciel jednego z nich oceniał, że odsetek wykorzystanych miejsc noclegowych w ostatnich 2 latach spadał i będzie spadał nadal, natomiast właściciel drugiego określił, że odsetek wykorzystanych miejsc był na stałym poziomie, a w najbliższej przyszłości (najbliższe 2 lata) – będzie wahał się raz w górę raz w dół.

11. Aneks – kwestionariusz ankiety

Q1. Nazwisko ankietera	Q2. Numer ankietera _ _ _ _ _ _ _	Q3. Data badania (dd-mm) _ _ - _ _ - 2011	Q4. Godz. rozpoczęcia _ _ : _ _
Q5. Numer ankiety (nr porządkowy zgodny ze ścieżką adresową) _ _ _ _ _ _	Q6. Numer wiązki (zgodny ze ścieżką adresową) _ _ _ _ _ _	Q7. Gmina 1. miasto i gmina Dzierżgoń 2. gmina Mikołajki Pomorskie 3. gmina Stary Dzierżgoń 4. gmina Stary Targ 5. miasto i gmina Sztum	Q8. Wielkość miejscowości 1. miasto 2. wieś

Dzień dobry, nazywam się, jestem ankieterem firmy PBS DGA w Sopocie. PBS DGA jest firmą zajmującą się badaniami rynku i opinii społecznej. Prowadzimy obecnie badanie dotyczące potencjału gospodarczego w powiecie sztumskim. Badanie jest realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Badaniami objęci są przedsiębiorcy i rolnicy z powiatu sztumskiego. Zostali Państwo wylosowani, w związku z tym chciał(a)bym zaprosić Pana(ią) do rozmowy na ten temat. Pana(i) odpowiedzi będą dla nas bardzo ważnym źródłem informacji. Jednocześnie chciał(a)bym zapewnić, że zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych badanie ma charakter anonimowy i jego wyniki będą prezentowane jedynie w postaci zbiorczych, statystycznych zestawień opinii wielu osób.

Chciał(a)bym porozmawiać z właścicielem, prezesem, dyrektorem, itp. - osobą mającą całościowe spojrzenie na prowadzoną działalność – zarówno na politykę kadrową, jak i sprawy gospodarcze, rozwój i inne.

ANKIETERZE: następujący symbol graficzny oznacza: - PYTANIE Z KARTĄ

CHARAKTERYSTYKA FIRMY			
↓ Numer pytania			Następne pytanie ↓
M1.	Na początku zadam kilka pytań dotyczących charakterystyki firmy, prowadzonej działalności. Informacje te posłużą do analiz i prezentowane będą jedynie w zbiorczych zestawieniach statystycznych. Jakie zajmuje Pan/i stanowisko? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i>	1. właściciel, współwłaściciel 2. prezes, vice prezes, członek zarządu 3. dyrektor zarządzający 4. dyrektor / kierownik 5. księgowy, główny księgowy 6. inne – jakie?	M2
M2.	Płeć respondenta <i>Ankieter: zaznacz samodzielnie bez zadawania pytania.</i>	1. kobieta 2. mężczyzna	M3
M3.	Jaki jest główny typ Państwa działalności? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź. Jeśli firma działa w więcej niż jednej branży – dopytaj o i zaznacz główną, dominującą branżę.</i>	3. handel 4. usługi 5. produkcja 6. budownictwo 7. sektor publiczny 8. gospodarstwo rolne 9. gospodarstwo agroturystyczne 10. inne – jakie?	M4
M4.	Jaka jest forma własności Pana/i firmy, prowadzonej działalności?	1. prywatna 2. publiczna	M5

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
M5.	Jak długo Pana/i firma funkcjonuje na rynku? <i>W przypadku rolników: Jak długo prowadzi Pan/i swoje gospodarstwo?</i> <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i>	1. krócej niż rok 2. rok-2 lata 3. 3-5 lat 4. 6-10 lat 5. dłużej niż 10 lat	M6
M6.	Proszę określić, w którym przedziale mieści się wielkość przychodów, jakie Państwa firma, działalność osiągnęła za ostatni rok obrotowy - w roku 2010? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i> <i>DEFINICJA: przychody - wpływy, które uzyskało przedsiębiorstwo w ramach prowadzonej działalności, np. z tytułu sprzedaży gotowej produkcji / utarg.</i>	1. 0 zł (nie czytaj) 2. 1 - 50 tys. zł 3. 50 – 100 tys. zł 4. 100 tys. – 500 tys. zł 5. 500 tys. zł – 1 mln zł 6. powyżej 1 mln zł 7. nie wiem/trudno powiedzieć (nie czytaj) 8. odmowa odpowiedzi (nie czytaj)	M7
M7.	Ilu pracowników zatrudniają Państwo w ramach umowy o pracę? Proszę podać stan na koniec grudnia 2010.	_ _ _ _ _ _ _ osób	M8
M8.	Ilu pracowników zatrudniali Państwo w ramach umowy o dzieło, zlecenie, kontraktów menadżerskich, bez formalnej umowy w ciągu ostatniego roku (w 2010)?	_ _ _ _ _ _ _ osób	M9
M9.	Jaką część pracowników na umowę o pracę stanowią kobiety, a jaką mężczyźni? Proszę to wyrazić w procentach w stosunku do wszystkich zatrudnionych. <i>Ankieter: wypełnij wszystkie pola. W razie potrzeby wpisz „0”. Upewnij się, że suma wynosi 100%.</i>	1. kobiety _ _ _ _ % ogółu zatrudnionych 2. mężczyźni _ _ _ _ % ogółu zatrudnionych 3. nie wiem, odmowa odpowiedzi (nie czytaj)	M10
M10.	Jaką część pracowników zatrudnionych w ramach innych umów lub bez umowy stanowią kobiety, a jaką mężczyźni? Proszę to wyrazić w procentach w stosunku do wszystkich zatrudnionych. <i>Ankieter: wypełnij wszystkie pola. W razie potrzeby wpisz „0”. Upewnij się, że suma wynosi 100%.</i>	1. kobiety _ _ _ _ % ogółu zatrudnionych 2. mężczyźni _ _ _ _ % ogółu zatrudnionych 3. nie wiem, odmowa odpowiedzi (nie czytaj)	P1

POLITYKA KADROWA

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
P1.	Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zatrudnili Państwo nowych pracowników (nie tylko na umowę o pracę)?	1. tak	P3
		2. nie	P2
		3. nie wiem (nie czytaj)	P4
P2.	Dlaczego nie zatrudnili Państwo pracowników? <i>Ankieter: czytaj. Dopytaj, co jeszcze. Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	1. nie było takiej potrzeby 2. nie było na to funduszy 3. nie mogliśmy znaleźć kandydatów do pracy o odpowiednich kwalifikacjach 4. ze względu na niskie zarobki nikt nie chciał się podjąć tej pracy 5. brak osób chętnych do pracy 6. ze względu na kryzys nie mogliśmy sobie na to pozwolić 7. inne – jakie? 8. nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)	P4

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
P3.	<p>Jakie były powody zatrudnienia nowych pracowników? <i>Ankieter: czytaj. Dopytaj, co jeszcze. Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. odejście dotychczasowych pracowników na rentę, emeryturę 2. odejście dotychczasowych pracowników do innej pracy 3. odejście dotychczasowych pracowników ze względu na wyjazd za granicę 4. zwolnienie dotychczasowych pracowników ze względu na niewywiązywanie się z powierzonych obowiązków 5. chęć zatrudnienia osoby/osób o lepszych, pasujących do profilu firmy kwalifikacjach 6. restrukturyzacja w firmie 7. większa liczba zamówień 8. inwestycje w firmie 9. utworzenie nowego działu, nowej linii produkcyjnej 10. inne, jakie? 11. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	P4
P4.	<p>Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy w Pana/i firmie, działalności miały miejsce odejścia lub zwolnienia z pracy (nie tylko pracowników zatrudnionych na umowę o pracę)?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. tak 	P5
		<ol style="list-style-type: none"> 2. nie 3. <i>nie wiem (nie czytaj)</i> 	P6
P5.	<p>Jakie były główne powody zwolnień, odejść pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy? <i>Ankieter: nie czytaj odpowiedzi, zaznacz wszystkie wskazane przez respondenta</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. redukcja etatów w firmie 2. zmiana profilu przedsiębiorstwa 3. zamknięcie konkretnego działu, linii produkcyjnej w firmie 4. brak zbytu na towary, usługi firmy 5. restrukturyzacja 6. z winy pracownika (zaniedbanie, kradzież, oszustwo) 7. poszukiwanie osób z lepszymi kwalifikacjami 8. chęć dalszego rozwoju zawodowego 9. znalezienie lepiej płatnej pracy 10. znalezienie pracy bliżej miejsca zamieszkania 11. wyjazd za granicę 12. konflikt w pracy 13. wcześniejsza emerytura 14. emerytura w wieku ustawowym (60/65 lat) 15. powody zdrowotne 16. powody rodzinne 17. inne – jakie? 18. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	P6
P6.	<p>Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy planują Państwo zatrudnianie nowych pracowników (w pełnym lub niepełnym wymiarze, nie tylko na umowę o pracę)?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. tak 2. nie 3. <i>nie wiem (nie czytaj)</i> 	P7
P7.	<p>Jakich pracowników chcieliby Państwo zatrudnić, gdyby nie mieli ograniczeń, np. finansowych, lokalowych i innych? <i>Ankieter: wpisz nazwę stanowiska lub cechy, umiejętności, kompetencje pożądanых pracowników.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	P8

↓ Numer pytania	Następne pytanie ↓
<p>P8. Jakie cechy i umiejętności powinni posiadać zgłaszający się do Państwa kandydaci do pracy? Proszę podać maksymalnie trzy cechy lub umiejętności. <i>Ankieter: nie czytaj, możesz zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi.</i></p>	<p>1. znajomość języków obcych – <i>Ankieter: dopytaj: Jakich języków?</i> 2. wiedza specjalistyczna 3. odpowiednie wykształcenie (odpowiedni poziom lub kierunek) 4. umiejętność obsługi komputera 5. umiejętność obsługi urządzeń biurowych (fax, ksero, urządzenie wielofunkcyjne itp.) 6. prawo jazdy 7. dysponowanie własnym samochodem 8. umiejętność pracy w zespole 9. komunikatywność 10. kreatywność 11. samodzielność 12. odpowiedzialność 13. dyspozycyjność 14. asertywność 15. umiejętność negocjacji 16. szczerość, uczciwość 17. zaangażowanie 18. inne – jakie?</p> <p style="text-align: right;">P9</p>
<p>P9. Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy planują Państwo zwalnianie pracowników (nie tylko pracowników zatrudnionych na umowę o pracę)?</p>	<p>1. tak 2. nie 3. <i>nie wiem (nie czytaj)</i></p> <p style="text-align: right;">P10</p>
<p>P10. Jak Pan/i myśli, czy w ciągu najbliższych 5 lat zwiększą, zmniejszą Państwo zatrudnienie, czy też zatrudnienie pozostanie na mniej więcej tym samym poziomie, co obecnie? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i></p>	<p>1. na pewno zwiększy się zatrudnienie 2. raczej zwiększy się zatrudnienie 3. na pewno zmniejszy się zatrudnienie 4. raczej zmniejszy się zatrudnienie ----- 5. pozostanie m/w na niezmiennym poziomie 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i></p> <p style="text-align: right;">P11 P12</p>
<p>P11. Jak Pan/i myśli, o ile % w stosunku do obecnego zatrudnienia zmieni się zatrudnienie w Pana/i w perspektywie 5-letniej?</p>	<p>1. (mniej więcej) o _ _ _ % 2. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i></p> <p style="text-align: right;">P12</p>
<p>P12. Jak oceniają Państwo wiedzę i kompetencje <u>swoich dotychczasowych pracowników</u>?</p>	<p>1. bardzo wysoko 2. wysoko 3. na średnim poziomie 4. nisko 5. bardzo nisko</p> <p style="text-align: right;">P13</p>
<p>P13. Jak oceniają Państwo wiedzę i kompetencje <u>kandydatów do pracy zgłaszających się do Państwa</u>?</p>	<p>1. bardzo wysoko 2. wysoko 3. na średnim poziomie 4. nisko 5. bardzo nisko 6. <i>nie dotyczy, nie zgłaszają się do nas żadni kandydaci do pracy (nie czytaj)</i></p> <p style="text-align: right;">P14</p>
<p>P14. Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy planują Państwo jakiegokolwiek szkolenia dla pracowników - inne niż BHP i PPOŻ?</p>	<p>1. tak ----- 2. nie 3. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i></p> <p style="text-align: right;">P15 P16</p>

↓	Numer pytania	Następne pytanie ↓
P15.	<p>Jakie szkolenia planują Państwo dla swoich pracowników na najbliższe 12 miesięcy? <i>Ankieter: nie czytaj, zaznacz odpowiedzi, które podaje respondent. Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Języki obce 2. Informatyka i wykorzystanie komputerów 3. Usługi transportowe (prawo jazdy, obsługa wózków jezdniowych, przewóz osób i towaru, itp.) 4. Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej 5. Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu 6. Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami (np. Obsługa kas fiskalnych, Obsługa klienta itp.) 7. Zarządzanie i administrowanie 8. Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna 9. Prace sekretarskie i biurowe 10. Opieka zdrowotna (np. Masaż leczniczy, Kurs pierwszej pomocy) 11. Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat 12. Ochrona własności i osób 13. Mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów (np. Techniki spawalnicze) 14. Prawo 15. Architektura i budownictwo 16. Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja (np. Pilot wycieczek) 17. Usługi gastronomiczne 18. Usługi fryzjerskie, kosmetyczne 19. Inne obszary szkoleń – jakie?
P16.	<p>Na jakim poziomie, według Pana/i szacunków, kształtują się przeciętne wynagrodzenia w Pana/i firmie, działalności w stosunku do <u>innych firm w powiecie sztumskim</u>? <i>Ankieter: wiadomo, że w jednej firmie część osób zarabia więcej, część mniej. W razie potrzeby poproś o wyciągnięcie szacunkowej średniej z wynagrodzeń wyższych i niższych lub o odniesienie się do poziomu zarobków pracowników stanowiących największą część załogi danej firmy. Ankieter: wręcz kartę „WYNAGRODZENIA”, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. są zdecydowanie wyższe niż w innych firmach w powiecie 2. są nieco wyższe niż w innych firmach w powiecie 3. są porównywalne do wynagrodzeń w innych firmach w powiecie 4. są nieco niższe niż w innych firmach w powiecie 5. są zdecydowanie niższe niż w innych firmach w powiecie 6. nie wiem/ trudno powiedzieć (nie czytaj)
P17.	<p>A na jakim poziomie, według Pana/i szacunków, kształtują się przeciętne wynagrodzenia w Pana/i firmie, działalności w stosunku do wynagrodzeń w <u>innych firmach w województwie pomorskim</u>? Proszę spróbować porównać się do firm o podobnym profilu działalności, podobnej wielkości itp. <i>Ankieter: wręcz kartę „WYNAGRODZENIA”, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. są zdecydowanie wyższe niż w innych firmach w województwie 2. są nieco wyższe niż w innych firmach w województwie 3. są porównywalne do wynagrodzeń w innych firmach w województwie 4. są nieco niższe niż w innych firmach w województwie 5. są zdecydowanie niższe niż w innych firmach w województwie 6. nie wiem/ trudno powiedzieć (nie czytaj)

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
P18.	Czy w ciągu najbliższych 2 lat planują Państwo podwyżki wynagrodzeń? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedna odpowiedź</i>	1. tak – na wszystkich stanowiskach	P19
		2. tak – na niektórych stanowiskach	
P19.	O ile %? <i>Ankieter: w razie potrzeby uśrednij</i>	3. nie	P20
		4. <i>nie wiem/ trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	
P20.	A czy w ciągu najbliższych 2 lat planują Państwo obniżenie wynagrodzeń? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedna odpowiedź</i>	1. (mniej więcej) o _ _ _ %	P20
		2. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	
P21.	O ile %? <i>Ankieter: w razie potrzeby uśrednij</i>	3. nie	P21
		4. <i>nie wiem/ trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	
P21.	O ile %? <i>Ankieter: w razie potrzeby uśrednij</i>	1. (mniej więcej) o _ _ _ %	K1
		2. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	

INNOWACJE

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
K1.	Czy określiliby siebie Państwo, jako przedsiębiorstwo innowacyjne – wykorzystujące zaawansowane technologie, systemy, wprowadzające nowe produkty? <i>Za innowacje uznajemy przedsiębiorstwa, które wdrożyły nowy lub znacząco udoskonalony: produkt lub usługę, lub proces (np. metoda produkcji lub dystrybucji), lub nową metodę marketingową, lub nową metodę organizacyjną.</i>	1. tak	K2
		2. nie	
K2.	Czy w ciągu ostatnich 2 lat wprowadzali Państwo jakieś innowacje, np. produktowe, technologiczne lub inne?	3. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	K3
		1. tak	K5b
		2. nie	K6
K3.	W jaki sposób zdobywają Państwo środki na innowacje? <i>Ankieter: nie czytaj, możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	3. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	K4
		1. środki własne firmy	
		2. fundusze unijne (z jakich programów?).....	
		3. fundusze publiczne ze środków krajowych	
		4. fundusze publiczne ze środków regionalnych / lokalnych	
		5. kredyty bankowe	
		6. leasing	
		7. inne – jakie?	
		8. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
K4.	<p>Co motywuje Państwa do wprowadzania innowacji?</p> <p>Proszę wskazać do 3 najważniejszych powodów.</p> <p><i>Ankieter: czytaj odpowiedzi.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. wyniki prac własnego zaplecza badań i rozwoju 2. nowatorskie pomysły pracowników i kadry menedżerskiej 3. zakup licencji i know-how 4. utrzymanie lub zwiększenia udziału w rynku 5. zdobycie nowego rynku lub segmentu rynku 6. zwiększenia asortymentu wyrobów 7. obniżenie kosztów produkcji 8. poprawa jakości oferowanych wyrobów 9. wymogi ochrony środowiska 10. wdrożenie standardów / norm Unii Europejskiej 11. ambicje pracowników firmy 12. ambicje właścicieli firmy 13. inne, jakie?..... 	K5a
K5.	<p>A. Na jakie bariery lub problemy Państwo natrafili podczas wprowadzania innowacji?</p> <p>B. Dlaczego Pana/i firma nie prowadzi działalności innowacyjnej, nie inwestuje w innowacje?</p> <p>Proszę wskazać do 3 najważniejszych barier.</p> <p><i>Ankieter: czytaj odpowiedzi.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. brak wykwalifikowanej i kreatywnej kadry w przedsiębiorstwie 2. brak umiejętności zarządzania innowacjami 3. brak wiedzy na temat korzyści z innowacji produktowych 4. wysokie koszty innowacji 5. niepewność zapewnienia zbytu na produkty innowacyjne 6. łatwość kopiowania innowacji przez konkurentów 7. brak własnych środków finansowych 8. brak wsparcia urzędników, władz powiatu 9. brak współpracy z uczelniami, środowiskiem naukowo-badawczym 10. trudności w zdobywaniu funduszy unijnych, biurokracja 11. niechęć / brak wsparcia współpracowników, współdecydentów w firmie 12. niechęć / opór pracowników / związków zawodowych w firmie 13. inne – jakie?..... 14. nie odczuwamy barier we wprowadzaniu innowacji produktowych w firmie 	K6
K6.	<p>Czy w przyszłości planują Państwo inwestować w innowacje?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. tak 2. nie 3. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	K7
K7.	<p>Czy w zakresie inwestycji w innowacje oczekują Państwo jakiegось wsparcia od administracji samorządowej (od władz gminy, powiatu)?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. tak 2. nie 3. <i>nie wiem (nie czytaj)</i> 	K8 K9

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
K8.	Jakiego rodzaju wsparcia oczekują Państwo? <i>Ankieter: nie czytaj, możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	1. wsparcie finansowe 2. wsparcie doradcze i informacyjne 3. informacje i pomoc w zdobywaniu funduszy unijnych 4. inne, jaki?.....	K9
K9.	Czy firma posiada strategię rozwoju lub inne opracowania zawierające planowane kierunki działania, sposoby reagowania na zmiany w otoczeniu gospodarczym?	1. tak, w formie spisanej	R1
		2. tak, ale tylko w formie ustnych ustaleń Zarządu 3. nie, reagujemy na bieżąco w zależności od sytuacji 4. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	K10
K10.	Czy Pana/i zdaniem taki dokument w formie spisanej przydałby się w firmie?	1. zdecydowanie tak 2. raczej tak 3. raczej nie 4. zdecydowanie nie 5. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	R1

MODERNIZACJE I RESTRUKTURYZACJE

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
R1.	Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy planują Państwo modernizację lub unowocześnianie firmy, działalności?	1. tak	R2
		2. nie 3. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	R3
R2.	W jakim zakresie planują Państwo modernizację w swojej firmie, działalności? <i>Ankieter: nie czytaj, możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	1. zakup nowych maszyn / urządzeń 2. unowocześnienie posiadanych maszyn / urządzeń 3. rozbudowa / przebudowa obiektów lokalowych 4. zakup / unowocześnienie oprogramowania 5. inne – jakie?	R3
		6. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	R4
R3.	A czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy planują Państwo jakieś działania restrukturyzacyjne?	1. tak	R4
		2. nie 3. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	E1
R4.	Jakie działania restrukturyzacyjne planują Państwo w ciągu najbliższych 12 miesięcy? <i>Ankieter: nie czytaj, możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	1. ograniczenie zatrudnienia 2. wzrost zatrudnienia 3. zmiana formy zatrudnienia (części) pracowników 4. zmiana systemu zarządzania firmą 5. zmiana systemu wynagradzania pracowników 6. restrukturyzacja majątku 7. restrukturyzacja w sferze własności 8. reorganizacja 9. inne – jakie?	E1
		10. <i>nie wiem (nie czytaj)</i>	E1

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

SYTUACJA EKONOMICZNA FIRMY														
↓ Numer pytania											Następne pytanie ↓			
E1.	Co Pana/i zdaniem wyróżnia Pana/i firmę działalność, co pozwala utrzymać się na rynku?			1. inwestycje, unowocześnianie firmy 2. dobrze wykształceni pracownicy 3. doświadczeni pracownicy 4. produkt 5. usługi świadczone na wysokim poziomie 6. stosowana technologia 7. przystępne ceny 8. innowacyjność 9. inne, jakie?.....								E2		
	Proszę dokonać <u>oceny sytuacji ekonomicznej swojej firmy, działalności w odniesieniu do różnych przedziałów czasowych</u> . Proszę dokonać tej oceny na 10-stopniowej skali ocen, gdzie 1 oznacza „ocenił bardzo źle”, a 10 – „ocenił bardzo dobrze”. <i>Ankieter: wręcz kartę „OCENA”.</i>			1 – ocenił bardzo źle	2	3	4	5	6	7	8	9	10 – ocenił bardzo dobrze	
E2.	obecna sytuacja ekonomiczna			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	E3
E3.	sytuacja ekonomiczna <u>12 miesięcy temu</u>			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	E4
E4.	sytuacja ekonomiczna <u>za 12 miesięcy</u>			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	E5
E5.	sytuacja ekonomiczna <u>za 5 lat</u>			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	E6

↓ Numer pytania											Następne pytanie ↓		
E6.	Czy obecna koniunktura w Polsce i na świecie miała lub ma wpływ na kondycję Pana/i firmy, działalności? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i>			1. tak – bardzo duży wpływ – pozytywny 2. tak – bardzo duży wpływ – negatywny 3. tak – umiarkowany wpływ – pozytywny 4. tak – umiarkowany wpływ – negatywny 5. bardzo niewielki wpływ – pozytywny 6. bardzo niewielki wpływ – negatywny 7. nie, nie ma/nie miała żadnego wpływu 8. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>								E7	
E7.	Czy w ciągu ostatnich 2 lat współpracowali lub aktualnie współpracują Państwo z innymi firmami w ramach organizacji branżowych?			1. tak 2. nie								E8	
E8.	Czego dotyczyła/dotyczy współpraca w ramach organizacji branżowych?										U1	

UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE													
↓ Numer pytania											Następne pytanie ↓		
	<p>Proszę dokonać <u>oceny potencjału gospodarczego, możliwości swojego powiatu</u> w odniesieniu do różnych przedziałów czasowych. Proszę dokonać tej oceny na 10-stopniowej skali ocen, gdzie 1 oznacza „ocenił bardzo źle”, a 10 – „ocenił bardzo dobrze”. <i>Ankieter: wręcz kartę „OCENA”.</i></p>	1 – ocenił bardzo źle										10 – ocenił bardzo dobrze	
U1.	obecny potencjał gospodarczy	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		U2
U2.	potencjał gospodarczy <u>12 miesięcy temu</u>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		U3
U3.	potencjał gospodarczy <u>za 12 miesięcy</u>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		U4
U4.	potencjał gospodarczy <u>za 5 lat</u>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		U5
U5.	<p>Na jakie problemy napotyka Pan/i w prowadzeniu firmy/ gospodarstwa? <i>Ankieter: nie czytaj, zaznacz wszystkie odpowiedzi respondenta.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. wysokie podatki i składki ZUS 2. biurokracja 3. częste zmiany przepisów 4. skomplikowane przepisy 5. brak płynności finansowej 6. brak kapitału 7. bardzo wysokie koszty pracy 8. recesja na rynku 9. duża konkurencja w branży 10. brak długoterminnych planów zagospodarowania przestrzennego gmin 11. brak infrastruktury technicznej dla działalności gospodarczej 12. restrykcyjne przepisy BHP 13. utrudnienia przy ubieganiu się o dofinansowanie unijne 14. utrudnienia w rozliczaniu projektów unijnych 15. wysokie opłaty związane np. z obowiązkiem uzyskania zezwoleń, pozwoleń czy licencji 16. brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach 17. duża rotacja pracowników 18. zbyt duże wymagania finansowe potencjalnych pracowników 19. trudności z uzyskaniem kredytów bankowych 20. słaba infrastruktura telekomunikacyjna 21. słaba infrastruktura drogowa 22. nieprzyjazne urzędy i uciążliwe kontrole 23. inne, jakie..... 24. nie napotykam na żadne problemy 											U6

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
U6.	<p>Jak Pan/i ogólnie ocenia aktualną politykę gospodarczą władz swojej gminy w kontekście jej wpływu na sytuację przedsiębiorstw? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> oceniam bardzo dobrze raczej dobrze ani dobrze, ani źle raczej źle bardzo źle <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	U7
U7.	<p>Na czym przede wszystkim powinny się skoncentrować działania samorządu terytorialnego, władz gminy, aby poprawić sytuację przedsiębiorców? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz wszystkie odpowiedzi respondenta.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> dogodniejsze rozwiązania finansowe (niższe podatki lokalne, opłaty lokalne) lepsza oferta terenów i budynków dla przedsiębiorców poprawa infrastruktury technicznej (uzbroić tereny inwestycyjne w podstawowe media) przygotowanie długoletnich planów zagospodarowania przestrzennego gmin zwiększenie inwestycji na promocję powiatu poprawa bezpieczeństwa publicznego poprawa jakości dróg poprawa jakości pracy jednostek samorządu terytorialnego poprawa jakości pracy jednostek samorządu gospodarczego (izb gospodarczych, cechów rzemiosł) tworzenie instytucji okołobiznesowych, wspierających biznes tworzenie strategii lokalnych inne, jakie..... 	U8
U8.	<p>Jak Pan/i ogólnie ocenia aktualną politykę gospodarczą władz swojej gminy w kontekście jej wpływu na sytuację rolników? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> oceniam bardzo dobrze raczej dobrze ani dobrze, ani źle raczej źle bardzo źle <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	U9
U9.	<p>Co powinno się przede wszystkim zmienić w polityce samorządu terytorialnego, władz gminy aby poprawić sytuację rolników? <i>Ankieter: zanotuj wyczerpująco (i czytelnie!) wypowiedź respondenta.</i></p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	A1

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATU

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
A1.	<p>Jak Pan/i ogólnie ocenia atrakcyjność inwestycyjną powiatu sztumskiego? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> oceniam bardzo dobrze raczej dobrze ani dobrze, ani źle raczej źle bardzo źle <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	A2

↓	Numer pytania	Następne pytanie ↓
	<p>A2. Co powinno się przede wszystkim zmienić, aby poprawić atrakcyjność inwestycyjną powiatu? <i>Ankieter: nie czytaj, zaznacz odpowiedzi, które podaje respondent. Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zapewnić lepsze połączenie z głównymi trasami 2. konieczność budowy mostu na wysokości Kwidzyna 3. poprawa stanu dróg lokalnych 4. zwiększenie liczby połączeń środkami transportu publicznego 5. inwestować w dokształcanie pracowników 6. przygotować programy nauczania tak, żeby odpowiadały na zapotrzebowanie pracodawców 7. poprawić poziom kształcenia praktycznego 8. poprawić infrastrukturę techniczną (uzbroić tereny inwestycyjne w podstawowe media) 9. poprawić kontakty na linii przedsiębiorcy-urzędnicy 10. podjąć działania promocyjno-informacyjne 11. podjąć działania związane z poszukiwaniem inwestorów do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej 12. poprawić poziom bezpieczeństwa publicznego 13. inwestować w rozwój szpitali, szkół, przedszkoli, itp. 14. podjąć działania związane z ekologią i ochroną środowiska 15. wspierać rynek zbytu 16. podjąć współpracę z sąsiadującymi powiatami 17. inne, jakie..... 18. nie ma potrzeby wprowadzania zmian
	<p>A3. Jak Pan/i ogólnie ocenia aktywność władz powiatu w zakresie działalności informacyjno-promocyjnej (skierowanej do potencjalnych inwestorów)? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. oceniam bardzo dobrze 2. raczej dobrze 3. ani dobrze, ani źle 4. raczej źle 5. bardzo źle 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>
	<p>A4. Jak Pan/i ocenia funkcjonowanie Specjalnej Strefy Ekonomicznej?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. oceniam bardzo dobrze 2. raczej dobrze 3. ani dobrze, ani źle 4. raczej źle 5. bardzo źle 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>
	<p>A5. Jak Pan/i ocenia dostępność komunikacyjną powiatu (dotarcie do powiatu z innych regionów)?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. oceniam bardzo dobrze 2. raczej dobrze 3. ani dobrze, ani źle 4. raczej źle 5. bardzo źle 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>
	<p>A6. Jak Pan/i ocenia dostępność komunikacyjną w samym powiecie (przemieszczanie się w ramach powiatu)?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. oceniam bardzo dobrze 2. raczej dobrze 3. ani dobrze, ani źle 4. raczej źle 5. bardzo źle 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>

↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
A7.	Jak Pan/i ocenia infrastrukturę techniczną, uzbrojenie terenu pod inwestycje w powiecie?	1. oceniam bardzo dobrze 2. raczej dobrze 3. ani dobrze, ani źle 4. raczej źle 5. bardzo źle 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	A8
A8.	Jak Pan/i ocenia poziom zasobów ludzkich w powiecie (kwalifikacje dostępnych pracowników, ich liczba)?	1. oceniam bardzo dobrze 2. raczej dobrze 3. ani dobrze, ani źle 4. raczej źle 5. bardzo źle 7. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	T1

ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA POWIATU			
↓ Numer pytania		Następne pytanie ↓	
T1.	Jak Pan/i ogólnie ocenia atrakcyjność turystyczną powiatu sztumskiego? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i>	1. oceniam bardzo dobrze 2. raczej dobrze 3. ani dobrze, ani źle 4. raczej źle 5. bardzo źle 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	T2
T2.	Jakie miejsca, zabytki, atrakcje turystyczne w powiecie warto pokazać turystom? <i>Ankieter: nie czytaj, możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Dopytaj, co jeszcze?</i>	1. lasy, jeziora, rezerваты przyrody 2. dziewiętnastowieczną służę w Białej Górze 3. pałac Sierakowskich w Waplewie 4. Kamienie Wilhelmińskie 5. stadniny koni 6. średniowieczne zamki (Sztum, Dzierzgoń, Przemark) 7. Festiwal Trzech Kultur w Dzierzgoniu 8. Festiwal Chopinowski w Waplewie 9. Inne, jakie.....	T3
T3.	Czy są jakieś potrawy, które mogłyby zostać produktami regionalnymi, tradycyjnymi? <i>Ankieter: zanotuj wyczerpująco (i czytelnie!) wypowiedź respondenta.</i>	T4
T4.	Co Pana/i zdaniem może zwiększyć atrakcyjność turystyczną powiatu? <i>Ankieter: nie czytaj, możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	1. reklama powiatu 2. lepsza baza noclegowa – hotele 3. lepsza baza noclegowa – gospodarstwa agroturystyczne 4. poprawa infrastruktury gastronomicznej 5. większa dbałość o zabytki, miejsca warte zwiedzenia 6. budowa dodatkowych atrakcji (kino, Aquapark, obiekty sportowe) 7. promowanie turystyki aktywnej (jazda na rowerze, nordic walking, łowienie ryb, jazda konna, jazda na nartach) 8. stworzenie 1-dniowego produktu turystycznego (podobnego do domu w Szymbarku) 9. promowanie turystyki kulinarnej, promowanie produktów i potraw regionalnych 10. stworzenie punktów informacji turystycznej 11. inne, jakie?..... 12. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i>	G1 lub Q9

BLOK DLA GOSPODARSTW AGROTURYSTYCZNYCH – uwaga! odpowiadają tylko przedstawiciele gospodarstw agroturystycznych			
↓ Numer pytania			Następne pytanie ↓
G1.	Jak Pan/i ogólnie ocenia liczbę gospodarstw agroturystycznych w powiecie? <i>Ankieter: czytaj, zaznacz tylko jedną odpowiedź.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. jest ich zdecydowanie za mało 2. jest ich za mało 3. jest ich optymalna liczba 4. jest ich za dużo 5. jest ich zdecydowanie za dużo 6. <i>nie wiem, trudno powiedzieć (nie czytaj)</i> 	G2
G2.	W jakim % w Pana/i gospodarstwie były wykorzystane miejsca noclegowe w ostatnim roku?	_ _ _ %	G3
G3.	W jaki sposób zmieniło się to w ciągu ostatnich 2 lat – czy % wykorzystanych miejsc noclegowych rósł, był na stałym poziomie, spadał, czy wahał się w górę i w dół? <i>Ankieter: jeśli okres funkcjonowania firmy jest krótszy niż 2 lata – zapytaj o ten okres. Czytaj, można zaznaczyć jedną odp.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rósł 2. był na stałym poziomie 3. spadał 4. wahał się w górę i w dół 	G4
G4.	Jak Pan/i zdaniem będzie to wyglądało w ciągu najbliższych 2 lat – czy % wykorzystanych miejsc noclegowych będzie rósł, będzie na stałym poziomie, będzie spadał, czy wahał się w górę i w dół? <i>Ankieter: jeśli okres funkcjonowania gospodarstwa jest krótszy niż 2 lata – zapytaj o ten okres. Czytaj, można zaznaczyć jedną odp.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. będzie rósł 2. będzie na stałym poziomie 3. będzie spadał 4. będzie wahał się w górę i w dół 5. <i>trudno powiedzieć, nie wiem (nie czytaj)</i> 	Q9

To już były wszystkie pytania. Dziękuję za udział w badaniu.

Q9. Godz. zakończenia wywiadu |_|_|:|_|_|

Zaświadczam, że wywiad przeprowadziłem(am) samodzielnie. Wszystkie dane zawarte w kwestionariuszu są zgodne z wypowiedziami respondenta. Jestem świadomy konsekwencji wynikających z niedopełnienia warunków współpracy.

.....
podpis ankietera

12. Spis wykresów

Wykres 1. Zatrudnianie pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.....	14
Wykres 2. Przyczyny niezatrudniania pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.	15
Wykres 3. Przyczyny zatrudniania pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.	16
Wykres 4. Zwalnianie lub odejścia pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.	17
Wykres 5. Plany zatrudnienia pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy.....	18
Wykres 6. Plany zwalniania pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy.	18
Wykres 7. Plany kadrowe na najbliższe 5 lat.	19
Wykres 8. Szacunkowy poziom wynagrodzeń w porównaniu do innych przedsiębiorstw w powiecie sztumskim.	20
Wykres 9. Szacunkowy poziom wynagrodzeń w porównaniu do innych, analogicznych przedsiębiorstw z województwa pomorskiego.	21
Wykres 10. Planowane podwyżki wynagrodzeń w ciągu najbliższych 2 lat.	22
Wykres 11. Planowane obniżki wynagrodzeń w ciągu najbliższych 2 lat.	23
Wykres 12. Ocena wiedzy oraz kompetencji dotychczasowych pracowników i kandydatów zgłaszających się do pracy.	24
Wykres 13. Cechy i umiejętności pożądane u kandydatów zgłaszających się do pracy.	26
Wykres 14. Szkolenie pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy.	27
Wykres 15. Szkolenia planowane dla pracowników na najbliższe 12 miesięcy.	28
Wykres 16. Określenie swojej działalności jako innowacyjnej.	29
Wykres 17. Wprowadzenie innowacji w ciągu ostatnich 2 lat.	30
Wykres 18. Finansowanie innowacji.	31
Wykres 19. Motywacje do wprowadzania innowacji.	32
Wykres 20. Plany wprowadzania innowacji w przyszłości.	33
Wykres 21. Oczekiwane wsparcie od administracji samorządowej w zakresie inwestycji w innowacje.	34
Wykres 22. Posiadanie strategii rozwoju.	35
Wykres 23. Plany modernizacyjne.	36
Wykres 24. Planowane działania modernizacyjne.	37

Wykres 25. Plany restrukturyzacyjne.	37
Wykres 26. Planowane działania restrukturyzacyjne.	38
Wykres 27. Aspekty wyróżniające badane przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne.	40
Wykres 28. Ocena sytuacji ekonomicznej firmy w różnych przedziałach czasowych.	41
Wykres 29. Współpraca z organizacjami branżowymi w ciągu ostatnich 2 lat.	42
Wykres 30. Zakres współpracy z organizacjami branżowymi.	43
Wykres 31. Ocena potencjału gospodarczego powiatu sztumskiego różnych przedziałach czasowych.	45
Wykres 32. Problemy, na jakie napotykają przedsiębiorstwa w prowadzeniu swojej działalności.	46
Wykres 33. Ogólna ocena aktualnej polityki gospodarczej władz gminy w kontekście jej wpływu na sytuację przedsiębiorstw i sytuację rolników.	47
Wykres 34. Postulowane działania samorządu terytorialnego, sprzyjające poprawie sytuacji przedsiębiorców.	48
Wykres 35. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej powiatu sztumskiego.	50
Wykres 36. Postulowane zmiany zwiększające atrakcyjność inwestycyjną powiatu.	51
Wykres 37. Ocena aktywności władz powiatu w zakresie działalności informacyjno-promocyjnej, skierowanej do inwestorów.	52
Wykres 38. Ocena funkcjonowania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.	53
Wykres 39. Ocena różnych aspektów związanych z atrakcyjnością inwestycyjną powiatu.	54
Wykres 40. Ogólna ocena atrakcyjności turystycznej powiatu sztumskiego.	56
Wykres 41. Miejsca, zabytki, atrakcje turystyczne w powiecie sztumskim, które warto pokazać turystom.	57
Wykres 42. Postulowane działania, dzięki którym mogłaby zwiększyć się atrakcyjność turystyczna powiatu sztumskiego.	59